11 МАР 1992

Ўзбекистон овози

Рўзномага 1918 йил 21 июнда асос солинган

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ РЎЗНОМАСИ

● Рўзнома: «Иштирокиюн» (1918—1920 й.) «Қизил байроқ» (1920—1923 й.). «Туркистон» (1923—1924 й.). «Қизил Ўзбекистон» (1924—1964 й). «Совет Ўзбекистони» (1964—1991 й.) номи билан чоп этилган, ҳозир «Ўзбекистон овози» (1991 йил 1 сентябрдан) номи билан чиқмоқда.

● № 48 (21. 167) 1992 йил 7 март, шанба ● БАҲОСИ 1 СЎМ.

АЗИЗ ВА МЎЪТАБАР ОНАЖОНЛАР, МУҲТАРАМА ОПА—СИНГИЛЛАР!

КЕЛАЖАГИМИЗ СИЗНИНГ МЕҲНАТИНГИЗ, МЕҲРУ ДУОЛАРИНГИЗ БИЛАН ЯНАДА БАРАКАЛИ ВА НУРЛИ БЎЛИШИГА ИШОНАМАН.

БАРЧАНГИЗГА ОМАД, СЕВИНЧ, ГЎЗАЛЛИК ДОИМ ЁР БЎЛСИН!

САМИМИЙ ҚУТЛОВ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ 8 МАРТ КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ЖУМҲУРИЯТ ХОТИН-ҚИЗЛАРИГА ТАБРИКНОМАСИ

Мўътабар онажонлар!

Муҳтарама опа-сингиллар!

Лобар қизларимиз!

Баҳор нафаси кезаётган ушбу айёмда — халқимизнинг улуғвор Наврўз шодиёналари арафасида сизларни байрамингиз билан қутлайман ва барчангизга дилдаги энг эзгу тилакларимни изҳор этаман.

Сиз ҳаётимизнинг кўрки ва маъносидирсиз! Хонадонимизнинг файзи ва сеҳри, юракларимизнинг қўри ва ғурури сиз билан!

Сизларни оила фариштаси, муҳаббатимиз маъбудаси, орзуимиз чароғи деб эъзозлаймиз, ҳурмат қиламиз.

Сиз турмуш аччиқ-чучукларини ҳамма билан баравар, балки кўпроқ таътиб келасиз. Оила мустаҳкамлиги, расм-русум, анъаналар собитлиги сизнинг меҳрли қалбингиз туфайлидир.

Ҳарбий хизматдаги, ўқишдаги, боғчадаги фарзандларнинг бор ташвиш ва соғинчи кўпроқ сизнинг юрагингизда, ҳаёлингизда, елкангизда.

Нафақат ўз уйини, ишни, бутун бошли корхона ва жамоаларни гуллатиб келаётган минг-минглаб аёлларимизни биламиз ва қадрлаймиз.

Бугун аёлларимизнинг кўплаб муаммолари ва қийинчиликлари борлиги ҳам маълум. Уларни ҳал этиш бизнинг бурчимиздир.

Биз доимо камтарин аёлларимиздан қарздорлигимизни ҳис этиб яшаймиз.

Азизларим, меҳрибонларим!

Умидлар фасли — баҳор эшик қоқмоқда. Бирлашган Миллатлар Ташкилотига тенг ҳуқуқли аъзо бўлиб қабул қилинганимиз шу кунларда биз она деб эъзозлайдиган еримиз, Ватанимиз — мустақил Ўзбекистон ўзининг янги баҳори, синовлару ташвишлар, қувончлару умидлар фаслига катта орзулар билан пешвоз чиқмоқда. Илоҳим, орзуларимиз амалга ошгай!

Келажагимиз сизнинг меҳнатингиз, меҳру дуоларингиз билан янада баракали ва нурли бўлишига ишонаман.

Яна бир карра табригимни қабул этгайсиз. Барчангизга омад, севинч, гўзаллик доим ёр бўлсин!

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Ислом КАРИМОВ.

Р. ШАРИПОВ олган сурат.

Хотин-қизларнинг халқаро байрами — 8 мартнинг бу йилги мазмуни, шарофати ва тароватн ўзгача. Орзу-умидлар куртак ёзадиган, одамлар чеҳрасига табассум, оламга мунавварлик бахшида этадиган бу кўклам республикамизга мустақилликнинг яна бир нашидасини олиб келди. Ўзбекистон Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо қилиб олинди. Бутун халқимиз каби ҳаётимиз мазмуни, умримиз кўрки — аёлларимизнинг ҳам қалби қувончга тўлди.

Пойтахт жамоатчилигининг вакиллари, ишчилар ва хизматчилар, маданият намояндалари меҳрибон ва жафокаш, вафодор ва оқила аёлларимизни табриклаш учун Навоий номли Катта театрга келдилар. Бу ерда Халқаро хотин-қизлар куни — 8 мартга бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Уни «Саодат» ойномасининг бош муҳаррири, Ўзбекистон Республикаси халқ депутати Ҳ. Худойбердиева очди.

Тантанали йиғилишда сўзга чиққан республика хотин-қизлар кенгаши раисининг ўринбосари Д. Ғуломова, Ўзбекистон халқ шоири Ҳ. Ғулом, педиатрия илмгоҳининг талабаси Н. Тўхтаева ва бошқалар бир қўли билан бешикни, бир қўли билан дунёни тебратаётган аёлларимизнинг фазилатлари ҳақида гапирдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикасидаги барча хотин-қизларга Мурожаатнома қабул қилинди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримов, республика Бош вазири А. Муталов иштирок этдилар.

Тантанали маросим Ўзбекистон санъат усталарининг катта концерти билан ниҳоясига етди.

(ЎзА мухбири).

ЧИН ДИЛДАН

Ўзбекистон Республикаси Бирлашган Миллатлар Ташкилоти аъзолигига қабул этилганлиги муносабати билан Президент Ислом Каримов номига республикамиз меҳнаткашларидан ва қўшни мустақил давлатларнинг фуқароларидан узлуксиз табрик телеграммалари келиб турибди.

● **Тошкент. Президент Ислом КАРИМОВга.**

Ўзбекистон Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо этиб қабул қилинганлиги билан бутун Ўзбекистон халқини самимий табриклаймиз. Биз ўшлик ўзбеклар Сизга ва халқимизга тинчлик ва осойишталик, тўкин-сочинлик тилаймиз.

Ўшдаги ўзбек миллий маданий маркази.

● **Тошкент. Президент И. А. КАРИМОВга**

Сизни Ўзбекистон халқининг чинакам мустақиллиги билан табриклайман. Боболаримиз Амир Темур, Бобур, Алишер Навоий, Фурқат руҳлари шод бўлди.

Ленин йўли ноҳиясидаги Охунбобоев номли давлат хўжалигининг автокранчиси Тожи Ҳантов, алоқа ходими Иброҳим Назаров.

(ЎзА).

УЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

ЖУН ВА ҚОРАҚЎЛНИНГ ХАРИД НАРХЛАРИ ҲАҚИДА

Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. 1992 йил 1 мартдан бошлаб қоракўлнинг харид нархи ҳар донаси учун ўрта ҳисобда 600 сўм, жуннинг ҳар килограмми учун ўрта ҳисобда 120 сўм қилиб белгилансин.

2. Ўзбекистон Республикасининг Молия вазирлиги қоракўл ва жуннинг янги харид нархлари прейскурантларига бир ҳафта ичида аниқлик киритиб, етиштирувчиларга ва тайёрлаш ташкилотларига етказсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси

И. КАРИМОВ.

УЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИГА ТАШРИФИГА ДОИР

Ханс—Йохен ФОГЕЛЬ

Х.—Й. Фогель 1926 йилда таваллуд топган. Мюнхен ва Марбург дорилфунунларининг ҳуқуқшунослик куллиётларини тамомлаган. Бавариядаги турли юридик маҳкамаларда ишлаган.

Ханс—Йохен Фогель 1960 — 1972 йиллар мобайнида Мюнхен шаҳрининг обер-бургомистри бўлиб ишлади. 1972 — 1981 йилларда бундестаг депутати бўлган. Х.—Й. Фогель 1983 йилда яна бундестаг депутати қилиб сайланган. У 1972 —1974 йилларда Германия Федератив Республикаси уй-жой қурилиши вазири, 1974—1980 йилларда Адлия вазири бўлиб ишлаган. 1982 — 1984 йилларда эса Ғарбий Берлин ҳукмрон бургомистри бўлган.

Ханс—Йохен Фогель 1950 йилдан бери Германия Социал-демократик партияси (ГСДП)нинг аъзосидир. У 1972 — 1977 йилларда ГСДП Бавария ташкилотининг раиси бўлди. 1970 йилдан буён ГСДП Бошқарувининг аъзоси Х.—Й. Фогель 1984 — 1987 йилларда Германия Социал-демократик партияси Раисининг ўринбосари, 1987 йилдан 1991 йилгача ГСДП раиси, партия парламент фракциясининг раиси бўлди.

У 1989 йилдан бери — Социалистик Интернационалнинг раис ўринбосарларидан бири.

Ханс—Йохен Фогель 1992 йилдан бошлаб Германия Федератив Республикаси бундестаги Конституциявий комиссиясининг раисидир.

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИНИНГ IV ПЛЕНУМИ

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ ТАЪСИС ҚУРУЛТОЙИ ҚАРОРЛАРИНИНГ БАЖАРИЛИШИ ВА ПАРТИЯНИНГ ТАШКИЛИЙ ЖИҲАТДАН ШАКЛЛАНИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашининг биринчи котиби М. М. РАСУЛОВ маърузаси

Ўртоқлар!

Биз сиёсий-ижтимоий вазият жуда тез ўзгариб турган даврда яшаяпмиз. У биздан ўз нуқтаи-назарларимизни аниқлаб олишимизни, омма орасида сиёсий ишни ташкил этишда ёндашувларимизни қайта кўриб чиқишимизни талаб этади.

Ниҳоят, таъсис қурултойимиз қарорларини бажариш юзасидан марказда ва жойларда олиб борилган ишларга баъзи бир якунлар ясаш зарурати ҳам туғилди.

Қурултой томонидан партияни ташкилий жиҳатдан шакллантириш бўйича қўйилган биринчи навбатдаги вазифалар бажарилди, деб айтишга бугун тўла асослар бор. Партия Низоми республика Адлия вазирлиги томонидан рўйхатга олинди, партиямиз юридик жиҳатдан тан олинди. Жойларда партия ташкилотларини ва сайлаб қўйиладиган органларни шакллантириш бўйича ишлар амалга оширилди. Бугунги кунда 11 мингдан ортиқ бошланғич партия ташкилотлари ишлаб турибди.

Партия билетларини тайёрлаш масаласи ҳам асосан ҳал қилинди. Билетларнинг дастлабки нусхалари яқин кунлар ичида маҳаллий партия ташкилотларига етказиб берилади. Фаолларимиз кенг доирасининг бевосита иштирокида айрим Низом нормаларини қўллаш тартибларини аниқлаб берувчи норматив-методик ҳужжатлар тайёрланди ва бугунги пленум муҳокамасига киритилди. Мулк масалалари ҳам қийинчилик билан бўлса-да асосан ижобий ҳал этилди.

Ташкилий тузилиш даври — биз учун энг **асосий ва масъулиятли бўлган Республика Президенти сайловлари ва Ўзбекистоннинг мустақиллиги бўйича ўтказилган референдум каби сиёсий кампанияда** ўз кучимизни синаб кўришда биринчи тажриба даври бўлди.

Сайлов якунлари ҳаммага маълум. Ушбу сайловларда партиямиз Раиси И. А. Каримовнинг ғалабаси унинг тинчлик ва осойишталикни, барқарорликни таъминлашга, изчил ислоҳотларни ўтказиб айни вақтда кишиларни ижтимоий жиҳатдан таъминлашга қаратилган йўлини халқ қўллаб-қувватлаётганлигининг яққол далилидир. Бу унинг катта обрў-эътиборга эга эканлигининг тан олинишидир.

Шак-шубҳасиз, бу бутун партиямизнинг, чунончи, мана шу залда ўтирган, сиз партия фаолларининг сўзсиз ғалабасидир. Зеро, партия ташкилотлари бизнинг номзодимизнинг Ўзбекистон ХДП Дастуридаги асосий қоидаларни ифодаловчи сайловолди мақсадлари мазмунини кенг аҳоли оммасига етказишга муваффақ бўлган жойларда ҳам овоз бериш натижалари И. А. Каримов фойдасига ишончли ва салмоқли бўлганлиги инкор этиб бўлмас далилдир.

Бугун бизнинг пленумимизда Ўзбекистон ХДП барча маҳаллий кенгашларининг биринчи котиблари иштирок этишмоқда. Ўз ўзимизга бир савол бериб кўрайликчи. Биз барча имкониятларимиздан фойдалана олдикми? Сайловолди омилларининг барчасини уюшқоқлик билан ишга сола билдикми? Афсуски, йўқ.

Кўпгина партия ташкилотлари сайловолди кампаниясидан Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг дастурий мақсадларини тарғиб қилиш учун фойдаланишга муваффақ бўлолмадилар.

Қанчалик афсусланарли бўлмасин, бугунги кунда ҳам партиясиз кишиларнинг аксарият қисми бизнинг партиямиз, унинг дастурий мақсадлари ва мўлжаллари ҳақида жуда мавҳум тасаввурга эгадирлар.

Сайлов ўтди. Бугунги кунда барча партия бўғинларимизнинг диққат марказида турган бош масала — бундан буён нима қилмоқ керак, деган саволдир. Партия ўз куч-ғайратларини нималарга қаратмоғи лозим?

Бу масала ҳам тасодифан пайдо бўлгани йўқ. Партиямиз сиёсий фаолиятининг навбатдаги сайловларга қадар даврда фақат Олий Кенгаш ва халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларидаги ХДП аъзоларининг депутатлар гуруҳлари иш доираси билангина чеклаб қолинишидан манфаатдор бўлган сиёсий кучлар борлигини сезмаслик хато бўлур эди. Бунда кўппартияли тизим ривожланган мамлакатларда «классик типдаги» парламент партиялари ўз ишларини айнан шу тарзда ташкил этадилар, деган фикр жамоатчилик онгига зўр бериб сингдириб борилялти.

Биз масаланинг бу тарзда қўйилишига қўшилмаймиз. Зеро, биз на Дастурда, на Низомда парламент партиясимиз, деб айтмаганмиз. Бирон-бир ҳокимият ваколатларини бевосита амалга оширишнинг бутунлай баҳридан ўтган ҳолда, биз қатъий равишда ишнинг парламентча, сиёсий усулларини қўллашни ёқлаб чиқаётганлигимиз эса бошқа гап. Шу боисдан ҳам Ўзбекистон ХДП қандай хилдаги партияга мансуб, деган мавзудаги беҳуда мунозараларга берилиб ўтирмайлик. Бинобарин, бу бизни партия олдида турган вазифаларнинг моҳиятидан фақат чалғитиши мумкин.

Биз шуни эсда тутишимиз керакки, партия ҳокимиятнинг бир қўшимчаси эмас. Президент ва Республика Вазирлар Маҳкамаси олиб бораётган сиёсий йўналишларни қўллаб-қувватлаган ҳолда бизнинг ўз йўлимиз, юзага келаётган вазиятга нисбатан ўз муносабатимиз бор. Ҳеч ким партиядан унинг ташкилотлари ва сайлаб қўйиладиган органларидан ҳукуматнинг аниқ амалий ишларини танқидий таҳлил қилиш ҳуқуқини олиб қўйган эмас. Пухта ўйламай чиқарилган ва хато эканлиги яққол кўриниб турган қарорларни қайта кўриб чиқиш масалаларини ҳам улар олдига кўндаланг қўйишимиз мумкин.

Айниқса, ҳокимият органларининг у ёки бу амалий ишлари алоҳида кескин, низолар даражасигача ўсиб кетиши мумкин бўлган салбий муносабат туғдирган чоғда бир четда томошабин бўлиб туриш аҳоли ўртасидаги бизнинг обрўйимиз учун ҳам, умуман жамиятдаги вазият учун ҳам жуда хавфлидир.

Афсуски, бу масалаларда бизнинг ҳаммамизга, биринчи навбатда Марказий Кенгашга тезкорлик, воқеалар қандай ривожланишини олдиндан кўра билиб ҳаракат қилиш маҳорати етишмайди. Эркин нархларга ўтилишининг дастлабки босқичида суст ҳаракат қилганлигимиз бунга яққол мисол бўла олади.

Бугунги кунда бу мажбурий қарорнинг зарур эканлигини ҳеч ким инкор этмайди. Чунки бусиз бозор иқтисодиёти томон ҳаракат қилишимизнинг имкони йўқ эди. Одамларни ғазаблантирган, ташвишга солган нарса бу — жойлардаги ҳокимият органлари товон тўлаш ва бошқа ижтимоий ҳимоя қилиш чора-тадбирларини амалга оширишни ўз вақтида ва етарли даражада бажармаганлигидадир. Нарх-навонинг оширилиши арафасида тегишли республика органларидан ҳеч бир киши шу масалалар юзасидан оммавий ахборот воситалари орқали батафсил ва пухта тушунчалар беришни эп кўрмади.

Маҳаллий ҳокимият органларининг юзага келадиган вазиятга енгил-елпи муносабатда бўлишлари нималарга олиб келиши мумкинлигига яққол бир мисол — бу Тошкент шаҳрида шу йилнинг 16-17 январь кунлари бўлиб ўтган талабаларнинг ғалаёнларидир. Бу воқеалар Собир Раҳимов райони раҳбарияти, бир қанча вазирлик ва идоралар, олий ўқув юртлари раҳбарлари учун кутилмаган ҳол бўлди.

Лекин бу воқеалар ундан манфаатдор бўлган муайян кучларни доғда қолдиргани йўқ. Улар талабаларнинг моддий қийинчилигидан келиб чиққан оммавий норозилигидан фойдаланиб, Президентни, Республика ҳукуматини содир бўлган вазиятда бевосита айблайдиган сиёсий шиорларни тиқиштирдилар.

Бугунги кунга келиб олий ўқув юртлари талабаларнинг, профессор ва ўқитувчилар таркибининг турмуш даражасини оширишга доир кўпгина масалалар республика бюджети имкон берадиган даражада ҳал қилинди. Шунга қарамасдан, бу воқеалар ҳамма учун жиддий сабоқ бўлмоғи лозим. Пишиб етилган масалаларни ҳал қилишни пайсалга солиш бундан буён ҳам худди шундай воқеаларга, шак-шубҳасиз, олиб келиши муқаррар эканлигини тушунмоқ керак.

(Давоми иккинчи бетда)

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ ТАЪСИС ҚУРУЛТОЙИ ҚАРОРЛАРИНИНГ БАЖАРИЛИШИ ВА ПАРТИЯНИНГ ТАШКИЛИЙ ЖИҲАТДАН ШАКЛЛАНИШИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Бундай мураккаб вазиятда аҳоли республика ҳокимият органларининг амалий ишлари ҳақида ўз вақтида тўла-тўкис ахборот олиб туриши керак. Ҳукумат аъзоларининг республика телевидение ва радиоэшиттириш каналлари орқали долзарб масалалар юзасидан ҳар ҳафтада чиқишларини изчил йўлга қўйиш зарурлиги ҳақидаги масалани жойлардаги учрашувларда бошланғич партия ташкилотлари котиблари тўғри кўтаришяпти. Биз бу таклифлар яқин вақт ичида амалга оширилиши керак, деб ҳисоблаймиз.

Бизнинг партия ташкилотларимиз ҳам бўлиб ўтган воқеалардан жиддий хулосалар чиқаришлари даркор. Партиядан холи қилиш асносида биз талабалар орасида амалда ўз мавқеимизни қўлдан бериб қўйдик. Ҳукумат комиссиясининг мажлисларида Талабалар шаҳарчасидаги ётоқхоналарда амалда рўйхатга олинган ва олинмаган барча сиёсий партия ҳамда ҳаракатлар фаол иш олиб бораётганлиги таъкидлаб ўтилгани ҳам бежиз эмас. Бу жойларда фақат бизнинг партиямиз вакиллари йўқ. Шундай экан, партиядан холи қилиш ҳозирча фақат Ўзбекистон ХДПга нисбатангина амалга оширилган бўлиб чиқаяпти.

Бугунги кунда ҳақиқат шундан иборатки, мабодо биз олий ўқув юртларининг партиямиз дастурий мақсадларига хайриҳоҳ бўлган ўқитувчилари ва талабалари билан алоқаларимизни самарали йўлга қўя олмас эканмиз, унда бу жойларда ўз обрў-эътиборимиз ва таъсиримизни мустаҳкамлаш имкониятларидан батамом маҳрум бўлиб қолишимиз мумкин.

Ваҳолонки, бугунги кунда айнан ёшлар ўртасида ўз сиёсий таъсиримизни кучайтиришимиз, айниқса, муҳимдир. Одамлар ўнлаб йиллар мобайнида партиянинг ҳаётнинг барча жабҳаларидаги раҳбарлик ролига кўникиб қолиб, бугунги кунда ҳам бизни энг оммавий партия сифатида жамиятдаги танг вазиятлар, ҳокимият органлари йўл қўядиган хатолар учун бевосита ёки билвосита жавобгар куч сифатида кўришга мойилдирлар. Модомики, биз бундан буён ҳам кимларнингдир хатолари қурбони бўлиб қолавермайлик десак, унда дастурий мўлжалларимизни амалга оширишга **бундан ҳам каттароқ ташаббускорлик ва ғайрат-шижоат билан киришишимиз зарурдир.**

Биз Республика Олий Кенгашидаги ХДП аъзоларидан иборат депутатлар гуруҳимиз бозор муносабатларини тартибга солувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар мажмуаси тезроқ қабул қилиниши учун фаол ва изчил ҳаракат қилишлари лозим, деб ҳисоблаймиз. Бу ўринда гап монополияга қарши қонунчилик, маҳсулот ишлаб чиқарувчиларнинг нарх-наво ҳукмронлигини қонуний йўл билан чегаралаб қўйиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, харидоргир моллар ишлаб чиқаришни кенгайтиришнинг таъсирчан омилларини яратиш ҳақида кетмоқда.

Биз аҳолининг энг ночор табақаларининг ижтимоий ҳуқуқлари қонуний йўл билан ишончли таъминланиши, лозим деб ҳисоблаймиз. Бу бизнинг Дастуримиздаги энг муҳим жиҳатлардан биридир. Шунга асосланиб Сиёсий ижроия комитети яқин вақт ичида депутатлар гуруҳи орқали Республика Олий Кенгашига оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, аҳолининг кам таъминланган табақаларини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш ҳамда пенсия ва нафақалар таъминоти ҳақидаги қонунлар лойиҳасини ишлаб чиқиб қабул қилиш учун тақдим этиш тўғрисида қарор қабул қилди. Бунинг учун ишчи гуруҳлари ташкил этилди. Қонунларни ишлаб чиқиш учун зарур бўладиган маблағни партия бюджетидан ажратиш кўзда тутилмоқда.

Биз бу ишда Марказий Кенгашнинг барча аъзолари, маҳаллий партия ташкилотлари бевосита иштирок этадилар, деб умид қиламиз. Сиёсий ижроия комитети қарорига мувофиқ ХДП Марказий ва маҳаллий кенгашлари қошида тузилган депутатлар қабулхоналари ҳам бу ишларда фаоллик билан қатнашишлари лозимдир.

Бироқ бу масалалардаги ўз фаолиятимизни фақат парламент иши билан чегаралаб қўйиш хато бўлур эди. Биз жойларда, бевосита меҳнат жамоаларида ижтимоий-иқтисодий сиёсатни ўтказишга фаол таъсир кўрсатиш учун мавжуд барча имкониятлардан фойдаланмоғимиз керак.

Бизнинг партия ташкилотларимиз хўжалик фаолияти натижаларини мунтазам таҳлил қилиб бориш, ўз меҳнат жамоаларида ишни қониқарсиз ташкил қилаётган партия аъзоларига талабчанликни кучайтириши лозим. Энг муҳим озиқ-овқат молларини ишлаб чиқариш соҳасидаги ишлар аҳволига алоҳида эътибор бериш керак. Чунки кейинги вақтда бу тармоқда сезиларли пасайиш кўзга ташланди. Партия аъзоси бўлган барча даражадаги раҳбарлар бу ўринда нафақат шахсий обрўлари, балки ўзлари вакил бўлмиш партиянинг обрў-эътибори ҳақида гап кетаётганлигини доимо эсда тутишлари лозим.

Корхона ва хўжаликлардаги партия ташкилотлари бозор муносабатларига босқичма-босқич ўтиш билан боғлиқ муаммоларни ҳал қилишга фаолроқ кўмаклашишлари, ўз жамоаларига ҳар бир муайян ҳолатда қайси мулк шакли энг мақбул эканлигини тўғри аниқлаб олишда, иқтисодий муаммоларни ҳал этишнинг оқилона йўлларини танлашда ёрдам беришлари керак.

Барча партия ташкилотлари ўз фаолиятларини кишиларнинг энг муҳим ҳаётий манфаатларини ҳимоя қилишга қаратмоқлари даркор. Одамлар орасида бўлиб, уларнинг шодликларига шерик, дардларига малҳам бўлиш, энг оғир дақиқаларда уларга кўмак бериш лозим. Ҳозирги кунда ХДПнинг жойлардаги кўплаб партия ташкилотлари ва кенгашлари буни яхши тушунаётганликлари қувончли ҳолдир. Улар аҳолига ижтимоий жиҳатдан ёрдам беришда бевосита ўз иштирокларини йўлларини фаол излаб топишга киришганлар.

Масалан, «Ўзбекистон овози» рўзномаси, Андижон ва Тошкент вилоят партия ташкилотлари «Наврўз» байрами арафасида кенг миқёсда «Меҳр-шафқат» хайрия тадбирларини ўтказиш ташаббуси билан чиқдилар. Муҳтожларга моддий ёрдам кўрсатиш учун маблағ тўплаш ташкил этилди. Атиги бир неча кун ичида ХДП Тошкент вилоят кенгашининг махсус ҳисобига шу мақсадлар учун 400 минг сўмдан зиёд маблағ тушди. Сирдарё вилоятида 14 март куни ана шундай хайрия тадбирлари доирасида пенсионерлар ва кам таъминланган оилаларнинг уй-жойларини таъмирлаш учун ҳашарлар ўтказиш, бепул овқат ташкил этиш ва бошқа хайрия тадбирлари уюштириш мўлжалланмоқда

ХДП Хива район кенгаши «Фахрийлар уйи» ташкил этди. Бу ерда қарияларга барча зарур шарт-шароитлар яратилган, муҳтожларга бепул овқат ташкил этилган. Наманган вилоятининг Чортоқ районида ХДП кенгаши партия бюджетидан фахрийларга совғалар сотиб олиб бериш учун зарур маблағлар ажратиш имкониятини топди.

Биз бундай ишларни амалга ошириш бошқа партия ташкилотларининг ҳам қўлидан келишига шубҳа қилмаймиз. Марказий Кенгаш Сиёсий ижроия қўмитаси бундай амалий тадбирларни партиянинг омма орасида обрў қозонишининг энг яхши йўлларидан бири, деб билади. Одамлар ҳозирги инқирозли даврда партия уларнинг ҳақ-ҳуқуқ ва манфаатларини фақат сўзда эмас, балки амалда ҳам ҳимоя қилиб чиқаётганлигини, ижтимоий аҳамиятга эга бўлган ишлари билан уларнинг моддий аҳволларини енгиллатишга тайёр эканлигини ҳис этишлари керак.

Юқорида таъкидлаб ўтилганидек, бизнинг сиёсий йўлимизни ўтказишнинг асосий воситаси — **бу республика Олий Кенгашида ва барча даражадаги халқ депутатлари Кенгашларида партия аъзоси бўлган депутатлар орқали иш олиб боришдир.** Амалда биз ушбу йўналишда фақат илк қадамларни қўйдик. Кўппартиявийлик шароитида ҳам парламент фаолияти борасида кўп тажриба тўплашимиз даркор.

Яқинда Марказий Кенгашимиз котиблари республика Олий Кенгаши қўмита ва комиссияларининг партия аъзоси бўлган раислари ва муовинлари билан учрашдилар. Ўзаро мулоқот кескин, айни чоғда амалий ва фойдали бўлди. Биз бундай учрашувларни бундан буён мунтазам ўтказиб туриш керак, деган якдил фикрга келдик.

Бизнинг халқ депутатлари Кенгашларидаги ишимиз тактикаси пухта бўлиши, сиёсий кучларнинг мавжуд жойлашуви ҳолатини имкони борича тўла ҳисобга олиши керак. Биз барқарор кўпчиликка эга бўлган жойларда депутатлар гуруҳларимиз агар уюшқоқлик ва ҳамжиҳатлик билан иш олиб борсалар, тегишли Кенгашларнинг ишига сезиларли таъсир ўтказиш учун етарли имкониятларга эгалар. Бизнинг партия ташкилотларимиз ва сайлаб қўйилган органларимизнинг ушбу Кенгашлардаги фаолияти ХДП аъзоларидан иборат депутатлар гуруҳларига уларнинг шаклланиши ва оёққа туришида, энг муҳим масалалар юзасидан нуқтаи назарларини ишлаб чиқишда, зарур материаллар, ҳужжатлар тайёрлашда ёрдам кўрсатиш тадбирларидан иборат бўлмоғи даркор. Зарурат туғилса, уларга энг масъулиятли қарорлар лойиҳаларини тайёрлашда ҳам кўмаклашиш керак.

ХДП кенгашлари фаоллари ва депутатлар гуруҳларимизнинг ўтказилаётган турли тадбирларда, мажлислар, пленумлар, ижроия бюролари ва ҳоказоларда биргаликдаги иштироки қоида тусини олиши лозим. Улар энг муҳим масалалар юзасидан мунтазам равишда маслаҳатлашувлар, зарурат туғилганда, ўзаро келишилган нуқтаи назарларни ишлаб чиқиш учун биргаликдаги мажлислар ўтказишлари керак.

Вакилларимиз кўпчиликни ташкил этмаган халқ депутатлари Кенгашларида ишни ташкил этиш анча мураккабдир. Бундай жойлар бизда, айниқса, шаҳарларда оз эмас. Лекин бундай кенгашларда ҳам қатъий қарорлар қабул қилинишига таъсир этиш имкониятларимиз бор. Бунда депутатларнинг асосий қисми билан алоқаларни йўлга қўйишда кўпроқ собитқадамлик кўрсатиш, уларни партия тарафига фаолроқ ағдариб олиш керак бўлади. Шу ўринда ХДП аъзоси бўлган депутатлар билан партиясизларнинг блокларини ташкил этиш ташаббуси билан чиқиш мақсадга мувофиқдир. Бу блоклар аҳоли учун ҳеч бўлмаганда ҳаётий энг муҳим масалалар юзасидан ўзаро тузилган доимий ёки вақтинчалик шартномаларга асосланиб иш олиб бориши мумкин.

Бизнинг парламент фаолиятимизнинг энг муҳим йўналишларидан бири — бу партия аъзоси бўлган депутатларга сайловчилар олдидаги конституциявий мажбуриятларини бажаришда кўмак беришдан иборатдир. Партия ташкилотлари бизнинг депутатларимизни жамоатчилик томонидан қўллаб-қувватлаш тадбирларини уюштириш ташаббуси билан чиқишлари, уларга сайловчиларнинг наказларини бажаришда ёрдамлашишлари зарур.

Депутатларимизнинг сиёсий ва ижтимоий фаолиятини тарғиб қилиш учун партия матбуотидан кенг фойдаланиш, улар учун мўлжаллар ва тавсиялар тайёрлашда Сиёсий ва ижтимоий тадқиқотлар институтимиз олимларининг имкониятларини ишга солиш даркор. Ва ниҳоят, депутатларимизни ўқитиш ҳамда уларда зарур ноиблик кўникмаларини ҳосил қилишда Сиёсатшунослик ва бошқарув институти имкониятларидан самарали фойдаланиш керак.

Партиянинг тузилиши бугунги кунга келиб асосан ниҳоясига етган бир маҳалда энди **бизнинг ташкилотларимиз ва сайлаб қўйилган органларимизнинг ташкилий жиҳатдан оёққа туриш** масалалари олдинги ўринга чиқмоқда.

Аввало, бизнинг сафларимизнинг аҳволи ҳақида бир—икки оғиз сўз.

Таъсис қурултойидан сўнг ўтган давр партияга янги аъзоларнинг кўплаб кириб келиши билан аҳамиятлидир. 1991 йилнинг октябрь—декабрь ойларида 81 минг нафардан зиёд киши Ўзбекистон ХДП сафларига янгидан кирди. Партияга қабул ишлари айниқса, Қарши ва Қўқон шаҳар, Пешку ва Самарқанд район ташкилотларида фаол олиб борилмоқда. Бу жойларда 1,5 мингдан 3 минг нафаргача киши партия сафига қабул қилинди. Уларнинг аксарияти ўз фаол нуқтаи назари билан ажралиб турувчи, ХДПга онгли равишда кирган ва партиянинг дастурий мақсадларини ўз сиёсий қарашлари ҳамда интилишларига мос, деб билувчи ёшлардир.

Айни вақтда бир қанча партия ташкилотларида ҳозирча бу ишга етарлича эътибор берилмаётир. Масалан, Қоракўл, Ургут, Избоскан районларида бу давр мобайнида партия сафига 3[illegible]—90 киши қабул қилинган, холос.

Ўзбекистон Компартияси аъзоларини қайта рўйхатдан ўтказиш масалалари ҳам чуқур таҳлилни талаб этади. Уларнинг ҳар бири билан якка тартибда астойдил иш олиб бориш Хоразм, Жиззах, Қашқадарё вилоят партия ташкилотларида ижобий натижалар берди.

Бироқ Тошкент шаҳрида, Андижон, Тошкент вилоятларида олиб борилган худди шундай иш натижалари кўп нарсаларни ўйлаб кўришни тақозо этади, сабаби бу жойларда Компартия аъзоларининг атиги 18 фоизидан 31 фоизигачаси ХДПга онгли равишда ўтганлар. Бунга бир неча сабаблар бор. Аммо энг асосий сабаблардан бири шуки, ХДПнинг вилоят, шаҳар, район кенгашлари бу музофотларда ҳар бир кишининг қалбига йўл топа олмаганлар, коммунистларга ўз сиёсий нуқтаи назарларини аниқлаб олишда ёрдам бермаганлар.

Минбарда — Маҳмуджон Мўминович Расулов.

Бу тўғрида аввалги пленумда ҳам айтилган эди ва биз Ўзбекистон Компартиясининг барча аъзолари ХДПга аъзо бўлишлари керак, деган мақсадни ҳам қўяётганимиз йўқ, албатта. Улар қайси партияда бўлишларини ўзлари аниқлаб олишлари учун биз уларга етарли даражада вақт бердик.

Сизнинг муҳокамангизга партия аъзоларини қайта рўйхатдан ўтказишни шу йилнинг апрель ойида тугатиш таклифи қўйилаяпти. Шу муддатдан сўнг ҳамма кишилар бизнинг партиямизга умумий асосда қабул қилинадилар.

Партия сафларининг сифат таркиби тўғрисида ҳам бир—икки оғиз гапириб ўтмоқчи эдим. Партияда ишчилар ва деҳқонлар кўп бўлиб, улар аъзоларнинг ярмидан кўпроғини ташкил этадилар. Бизнинг муҳолифларимиз зўр бериб қилаётган тахминлардан фарқли ўлароқ партия бир миллат вакилларидангина иборат бўлиб қолмади, аксинча, у ўз сафларида Ўзбекистон Республикасида яшовчи қарийб барча миллат вакилларини бирлаштиради.

Энди шу масалалар юзасидан биздаги мавжуд муаммолар тўғрисида гапириб ўтмоқчиман. Шулардан бири сафимизни ижодкор зиёлилар, талабалар ва ишчилардан иборат ёшлар билан тўлдиришдир. Мана шу йўналишда юзага келаётган салбий ҳолатларни партия ташкилотлари ва сайлаб қўйилган органлар диққат билан аниқлаб олишлари, аҳолининг бу тоифалари билан олиб бориладиган сиёсий ишларга зарур тузатишлар киритишлари керак.

Партия аъзоларининг фаоллиги, дастурий вазифаларни амалга оширишда уларнинг фаол иштироки уларни уюштириш шаклларига боғлиқдир. Низомда ҳудудий ва ишлаб чиқариш бошланғич партия ташкилотларини тузиш кўзда тутилган. Шуни айтиш керакки, ҳудудий ташкилотлар асосий ташкилотлар қилиб белгиланган.

Масаланинг шундай қилиб қўйилиши бежиз эмас. Бу сайлов округларида, аҳоли орасида, аввало турар жойларда партиянинг таъсирини ошириш учун қизғин кураш олиб бориш заруратидан тўғридан-тўғри келиб чиқади.

Қишлоқ жойларда иш нисбатан ёмон бормаяпти, негаки, колхозлар ва совхозларнинг партия ташкилотлари ўз моҳиятларига кўра ҳудудий партия тузилмалари ҳисобланадилар. Кўпгина районларда бу партия ташкилотларининг ҳар бир ҳолга тадбиқ қилиш мумкин бўлган тузилмаларини яратишда маҳаллий кенгашларга сайловлар бўйича сайлов мавзелари доирасида партия гуруҳлари тузишда дастлабки тажрибалар тўпланиб қолди.

Қишлоқда яшовчи халқ таълими, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг ходимларини ҳисобга олиш масалалари деярли қийинчиликсиз ҳал қилинди.

Кичик шаҳарларда ва қўрғонларда ҳудудий партия ташкилотлари тузиш борасида баъзи натижалар борки, у ерларда маҳалла ва уй комитетлари партия ташкилотларининг таянч пунктларига айланмоқда.

Айни замонда катта шаҳарларда ҳудудий ташкилотлар тузиш жиддий қийинчиликлар туғдираяпти, чунки бу шаҳарларнинг ички бўлиниши шартли маъмурий хусусиятга эга бўлиб, сайлов мавзелари эса кўпинча ҳаракатда бўлган ўзини-ўзи бошқарувчи бирон-бир тузилмалар билан боғланмагандир. Бунинг устига бу шаҳарлар одатда йирик саноат марказлари бўлиб, у ерда кишилар ўз сиёсий манфаатларини иш жойларидаги ишлаб чиқариш жамоаларида қондиришга одатланиб қолганлар.

Демак, ҳудудий партия тузилмаларида ишлашга партия аъзоларида қизиқиш уйғотадиган бошқа хил йўл-йўриқларни излаб топиш керак. Шу маънода, Низомда кўрсатиб ўтилганидек, йириклаштирилган тузилма бўғинларини, яъни ишлаб чиқариш ва ҳудудий бошланғич партия ташкилотларини дастлабки даврларда республика ва вилоятлар даражасидаги халқ депутатларини сайлаш бўйича сайлов мавзелари доирасида тузиш, назаримизда, истиқболли бир иш бўлиб турибди. Масалан, Янгиер шаҳар партия ташкилоти худди шундай йўлдан бориб, Ўзбекистон Республикасининг халқ депутатини сайлаш бўйича битта сайлов мавзеси доирасида бошланғич партия ташкилотларини бирлаштирувчи Ўзбекистон ХДПнинг Ховос ҳудудий кенгашини тузди. Тошкент шаҳрининг Чилонзор районида ҳам худди шундай тартибот бўйича ҳудудий партия ташкилотлари тузилмоқда.

Партиядан холи қилинган ташкилотлар ва муассасаларда ишловчи партия аъзоларини уюштириш шакллари тўғрисидаги масалаларни, айниқса, эҳтиёт бўлиб ҳал қилиш керак бўлади.

Бу ерда ишнинг бир неча усулини қўллаш мумкин бўлади. Бу ишда фақат ХДП кенгашлари кўпроқ ташаббус кўрсатишлари, мавжуд реал муаммолардан юз ўгирмасликлари керак. Масалан, ХДПнинг Самарқанд шаҳар кенгаши томонидан олий ўқув юртларининг талабалари ётоқхоналарида тузилган ҳудудий партия ташкилотлари бизда қизиқиш уйғотди. Қатор вазирликларда ва идораларда ишловчи партия аъзолари идораларга қарашли ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш тузилмаларининг бошланғич партия ташкилотларидан ўз ўринларини топдилар. Партия аъзоларини касб-корига қараб ҳудудий ташкилотларга бирлаштириш тўғрисидаги таклифларга диққат билан ёндашиш керак.

Республика ҳокимият ва бошқарув органларида ишловчи партия аъзоларини уюштириш масалалари ниҳоятда жиддий эътиборни талаб қилади. Бу ерда пайдо бўлган масалаларнинг бутун мажмуини ҳал этиш Ўзбекистон ХДП Марказий ва Тошкент шаҳар кенгашлари куч-ғайратларини мувофиқлаштиришни талаб этади. Бу борада дастлабки қадамлар қўйилди.

Бугун, юқорида айтиб ўтилганидек, норматив-методик ҳужжатлар пленум муҳокамасига тақдим этилмоқда. Сизларнинг фаол ёрдамларингиз билан бу ҳужжатларда партия ҳаётининг барча жабҳаларини ортиқча чегаралаб қўйишдан воз кечдик. Улар партия ташкилотларига фақат баъзи бир Низом нормаларини амалга оширишга кўмаклашувчи қоидалардангина иборатдир.

Жойларда бу ҳужжатлар лойиҳаларини муҳокама қилиш жараёнида кўпгина аниқ таклифлар айтилди. Уларнинг аксарияти ҳисобга олиниб, қўлларингиздаги материалларга киритилган.

Истардикки, пленум қатнашчилари яна бир бор таклиф этилган лойиҳалардаги қоидаларни диққат билан кўриб чиқишса ва улар бўйича ўз нуқтаи-назарларини билдиришса.

Кадрлар сиёсати масаласи умуман партия учун ва унинг жойлардаги тузилма бўғинлари учун мураккаб масала бўлиб қолмоқда. Шуниси, равшанки, у ёки бу партия ўз раҳбар органларининг мажбурий қарорлари билан кадрларни жой-жойига қўйиш мумкин бўлган вақтлар бутунлай ўтиб кетди. Аммо, шуниси ҳам аёнки, кадрлар сиёсатига реал таъсир кўрсатмаган ҳар қандай партия оддий мунозара клубига айланиб қолади.

Шундай вазиятда қандай иш тутиш керак? Агарда биз ўзимизнинг кундалик иш фаолиятимизда ишловчи кадрларнинг ишбилармонлик, инсоний фазилатларини, уларнинг республика олдида турган вазифаларини амалга оширишга қўшган реал ҳиссаларини жиддий ва синчиклаб ўргансак, тўғри бўлур эди. Шундай бўлсинки, у ёки бу лавозимга тайинлаш ёки сайлаш вақтида депутатларимиз холисона фикр билдирсинлар, аниқ ва асосли таклифлар киритсинлар.

Партия ташкилотлари ҳозир амал қилаётган ҳуқуқий тартибот доирасида истеъдодли кишиларни аниқлаш, уларни раҳбарлик лавозимларига кўтариш масаласида ҳам кўпроқ ташаббус кўрсатмоқлари лозим. Бунда ХДП аъзоларини, шунингдек, партия мақсадларини қўллаб-қувватловчи партиясиз кишиларни ҳам раҳбарлик ишларига кўтараверкиш керак.

Биз жойларда ваколатли ва ижро этувчи—фармойиш берувчи ҳокимиятга бошчилик қиладиган ҳокимларни тайинлаш ва тасдиқлашдан иборат муҳим масалада ҳам ўз фикримизни аниқ белгилаб олмоғимиз керак.

Маҳаллий партия ташкилотларимизнинг ҳокимиятнинг бу янги хили билан аввал бошданоқ ўзаро яхши муносабат ўрнатишлари муҳимдир. Бунда кўп нарса фақат бизнинг яхши ниятларимизга боғлиқ бўлибгина қолмасдан, балки ҳокимларнинг амалий ҳамкорликка интилишларига ҳам боғлиқдир. Ҳозирги кунда ХДП кенгашлари билан Бухоро, Наманган, Фарғона ва бошқа вилоятлар ҳокимлари ўртасида ана шу йўналишдаги алоқалар қарор топмоқда. Кенгашларнинг бу тажрибаси партия ташкилотлари билан қилинган маслаҳатлар, муҳим масалаларни ҳал қилишда улар фикрини ҳисобга олиш республиканинг барча музофотларида одатдаги ишга айланади, деб умид қиламиз.

Афсуски, шундай ҳоллар борки, район ва шаҳар ҳокимлари номзодларини танлаш вақтида партия ташкилотлари фикрига эътибор берилмаётир. Навоий районида бўлгани каби баъзан бу таклиф этилган номзоднинг сайланмай қолишига олиб келмоқда. Бу билан биз ўз фикримизни тиқиштиришга уринмаймиз, аммо бу ва бошқа масалаларда қилган ҳамкорлигимиз фақат ишга ёрдам бериши мумкин.

Бу барча муаммоларнинг мураккаблиги шундан иборатки, сиёсий партияларнинг республикада кадрларга доир қарорларнинг қабул қилинишида иштирок этиши, кўппартияли тизим ривожланган мамлакатлардан фарқли ўлароқ, қонун жиҳатдан заррача тартибга солинмаган. Бизда ҳукмрон ва муҳолиф партияларнинг мақомини, тузилиш тартибини, уларнинг депутат гуруҳларининг республика парламентидаги ҳуқуқ ва вазифаларини аниқ белгилаб берадиган қонунлар ёки конституцион қоидалар йўқ. Натижада ҳатто республика Олий Кенгашидаги ХДП аъзоларидан иборат депутатлар гуруҳини рўйхатга олиш каби масала ҳам уч ойдан бери Олий Кенгаш Раёсатининг тушунарсиз сансалорлигига дуч келмоқда.

Шубҳасиз, партия ташкилий жиҳатдан қарор топаётган даврда Ўзбекистон ХДПнинг бунёдкорлик мақсадларини тарғиб қилувчи, аҳоли орасида партия ҳақида тўғри, ҳолисона фикр туғдирувчи ташвиқот ишлари кенг авж олдириб юборилиши керак.

Бутун партия ташкилотлари, бизнинг сайланган фаолларимиз омма орасида бевосита сиёсий иш олиб бормоқлари лозимдир. Пировардида, ҳар бир партия аъзосининг ХДП сиёсатининг фаол тарғиботчисига айланишига интилмоқ керак. Ҳолбуки, партия аъзолари кўп бўлса-да, аниқ амалий ишни бажаришга келганда ҳеч ким топилмай қолади.

Партиянинг эътироф этилишига, унинг омма орасидаги обрўйини кўтаришга ҳеч ким юқоридан келиб ёрдам бермайди, деб ҳамиша айтиб келганмиз, буни яна бир марта таъкидлаб ўтиш зарур.

Биз сиз билан, партиянинг обрўси қуйида, маҳаллий ва бошланғич ташкилотларимизнинг олиб борган ишлари орқали, реал вазиятни ҳисобга олган ҳолда вужудга келтирилмоғи керак, деб келишиб олганмиз. Биз қанчалик истамайлик, Қорақалпоғистон Республикаси, Наманган вилояти ёки Навоий шаҳар партия ташкилотларига бир хилда ярайдиган тавсияларнинг бўлиши мумкин эмас. Ҳар бири ўзига хос, боз устига, тез-тез ўзгариб турадиган вазиятга эга. Маҳаллий ташкилотлар ана шундан келиб чиққан ҳолда иш тактикасини мустақил белгиламоқлари лозим. Стратегия учун, албатта, Марказий Кенгашнинг ўзи жавоб беради!

Матбуот ва бошқа оммавий ахборот воситалари тўғрисидаги масала биз учун бағоят муҳим аҳамиятга эгадир.

Агарда собиқ Компартия охирги пайтгача етакчи матбаа мажмуи, республика олтита даврий нашри, амалда ҳамма вилоят, шаҳар ва район рўзномалари фаолиятига бевосита раҳбарлик қилган бўлса, биз ҳозир мутлақо бошқача аҳволдамиз.

Бизнинг шахсий матбаа базамиз йўқ. Ўзбекистон ХДПнинг матбуот органи сўзнинг том маъносида ёлғиз «Ўзбекистон овози» ижтимоий-сиёсий рўзномасидир. Бир неча вилоятларда бизнинг партия органларимиз маҳаллий рўзномаларни биргаликда таъсис этмоқдалар. Имкониятларимиз мана шу, холос.

Бундай вазиятдан қандай қилиб чиқиб кетиш мумкин?

«Голос Узбекистана» ҳафталик рўзномасини чиқаришга тайёргарлик кўриш вақтида биз дуч келган моддий ва молиявий қийинчиликларни ҳисобга оладиган бўлсак, яқин вақт ичида партиянинг ҳам марказий ҳам маҳаллий янги матбуот органларини чиқаришга умид қилмаса ҳам бўлади.

Шу сабабдан бу муаммони ҳал қилишнинг бошқа йўлларини қидириш керак. Партия органларимиз шароит кўтарган жойларда маҳаллий нашрларни бошқа ташкилотлар билан ҳаммуассис сифатида биргаликда чиқаришлари керак. Зарурий бўлиб қолганда партия ҳаётига доир долзарб материалларни босиб чиқариш тўғрисида рўзномалар билан шартнома тузишлари керак. Маҳаллий кенгашлар рўзномаларининг минбаридан Ўзбекистон ХДП аъзолари бўлмиш депутатларнинг партия нуқтаи назаридан ёзилган мақолалари учун фойдаланиш лозим. Бунда ХДПга ва унинг ғояларига содиқ журналист кадрларга суяниш, партиянинг Марказий ва маҳаллий кенгашлари матбуот марказлари атрофида ўз журналист кадрларимизни шакллантиришимиз даркор.

Партия матбуотимиздан фойдаланишга доир ёндашувларни ҳам ўзгартириш керак. Ҳозирча, афсуски, фаоллар, партия ташкилотлари етакчилари рўзномамиз саҳифаларида долзарб муаммолар ҳақида жуда кам ҳолларда ўз фикрларини билдирадилар, сиёсий муҳолифларимиз билан камдан-кам ҳолларда мунозара олиб борадилар. «Ўзбекистон овози» рўзномасида босилиб чиқаётган материалларда кескинлик, актуаллик кўпроқ бўлмоғи керак.

Ва бу ерда мен М. Мирзаевнинг «Ташкентская правда» рўзномасида чоп этилган «Ҳақиқат орқали тарбиялаш» мақоласи ҳақида тўхталмоқчи эдим. Бу бизнинг барча партия ходимларимиз учун яхши сабоқдир, бизнинг бугунги муаммоларимизнинг асл моҳиятини чуқур ва аниқ қандай очиб бериш мумкинлиги ва зарурлигини кўрсатувчи намунадир. Одамлар манфаатига бевосита дахлдор бўлган масалаларни биз рўзнома саҳифаларида худди ана шундай кўтаришимиз керак ва улар орқали кишиларнинг сиёсий йўналишига ва кайфиятига таъсир кўрсатишимиз керак. Партия аъзоларининг бу борадаги бизнинг шаънимизга айтаётган танқидлари мутлақо ҳақлидир.

Партиянинг ҳаётий қобилияти кўп томондан унинг бугунги кунда мураккаблашиб бораётган молиявий аҳволига боғлиқдир. Биз партия бюджетини шакллантиришда жиддий қийинчиликларга дуч келаяпмиз. Негаки, бюджетнинг мувозанати бузилган, жорий харажатлар даромадларга мос келмаяпти. Марказий Кенгаш аъзолари бу йилги молия йили учун белгиланган бюджет лойиҳаси билан танишиб чиқиб бунга ишонч ҳосил қилишлари мумкин.

Унда маҳаллий партия ташкилотларининг фикрлари тўла ҳисобга олинган. Шундай бўлсада, пулнинг қадрсизланиши жараёнлари, эркин нархлар жорий этилишига ўтиш ҳоллари амалда йил давомидаги харажат ҳисобларини аниқ амалга ошириш имконини бермайди.

Асосий диққатни нимага қаратмоқчи эдим?

Авваламбор, партия бюджетини тўлдириб борувчи энг асосий манбалардан бири бўлмиш аъзолик бадалларини тўлашда етарли тартиб ўрнатиш зарур. Ўтган йилнинг ноябрь—декабрь ойларида партия аъзоларининг атиги тўртдан бир қисмигина аъзолик бадалларини тўлаганлиги нормал ҳолми ахир? Январь ойида ҳам вазият яхшиланганий йўқ. Айниқса, Тошкент шаҳар, Бухоро, Самарқанд, Сурхондарё, Фарғона вилоят партия ташкилотларида.

Бюджет тақчиллигини бартараф этиш мақсадида амалдаги қонунларга зид бўлмаган ишлаб чиқариш-хўжалик фаолиятимизни кенг қулоч ёйдиришда кўпроқ ташаббускорлик кўрсатишимиз, қўшимча даромад манбааларини фаол излаб топишимиз керак. Қилинаётган ўз харажатларимизни ўйлаб, барча жабҳаларда қаттиқ тежамкорлик билан, айниқса, сиёсий иш билан боғлиқ бўлмаган сарфларда таъминлашимиз даркор. Шундай қилишимиз кераккки, Қорақалпоғистон республика, ҳар бир вилоят, шаҳар ва район кенгашлари ўзларини тўла-тўкис моддий таъминлай олсинлар.

Низомимизда кўзда тутилганидек, бу йил партиянинг заҳира жамғармаси ташкил этилади. Бу жамғармага 1992 йили ажратиладиган маблағ миқдорини ҳисоб-китоблари шуни кўрсатаяптики, партия кенгашлари барча даромадларнинг беш фоизидан ўрнатсак мақсадга мувофиқ бўлур эди. Бу йиғиладиган маблағлар жуда зарур ҳолларда фақат Марказий Кенгаш қарори билан фойдаланилади.

Бюджет лойиҳасида бошланғич партия ташкилотларини молиявий таъминлаш, «Ўзбекистон овози» ва «Голос Узбекистана» рўзномаларимизни моддий қўллаб-қувватлаш ҳам кўзда тутилган.

Бюджетимизни шакллантириш бўйича асосий таклифлар мана шулардан иборат. Уларни диққат билан ўрганиб чиқишларингизни ва ўз фикр-мулоҳазаларингизни айтишларингизни сўраймиз.

Вужудга келган вазиятда ХДПнинг **бошқа партиялар ва жамоат ташкилотлари билан ўзаро муносабатларида** тўғри тактика танлаши алоҳида аҳамият касб этади.

Бизнинг касаба уюшмалари ва Ёшлар Иттифоқи каби бундай оммавий ташкилотлар билан ўзаро муносабатларимизнинг бош мезони тенг ҳуқуқлилик асосидаги шерикликдир. Хусусан, Ёшлар Иттифоқи билан ҳамкорлик тўғрисидаги Шартномага имзо чекилдики, шу шартнома матни бугунги пленум тасдиғига киритилмоқда.

Шартноманинг бош мақсади — давлатнинг ёшларга доир сиёсатини амалга ошириш, меҳнат кишиларини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш билан боғлиқ масалалар, манфаатларимиз муштарак бўлган бошқа муаммолар бўйича кўп қиррали ҳамкорликни ва ташкилотларимизнинг бир-бирини қўллаб-қувватлашини таъминлашдан иборатдир.

Республика Касаба уюшмалари федерацияси билан ўзаро ҳамкорлигимизни ана шу асосга кўчиришдан иборат ниятимиз ҳам йўқ эмас.

Зотан, айни ҳолда ўзаро ёрдамимиз умумий масалалар билан чекланиб қолмайди, касаба уюшмалари, ёшлар комитетлари ва улар аппаратининг маиший муаммолари доирасида қолиб кетмайди. Гап, ўзаро ёрдам ва мадад, сиёсий, ижтимоий аҳамиятга эга бўлган ишларни биргаликда ўтказиш тўғрисида боради.

Биз партиямизнинг бошқа сиёсий ташкилотлар билан амалий мулоқотга тайёрлиги тўғрисида кўп марта гапирган эдик. Партия тадбирларини ўтказиш вақтида ўзаро кузатувчилар алмашиш, республика ҳаётига доир долзарб муаммолар бўйича ташкилотлар етакчилари даражасида биргаликда мунозаралар, маслаҳатлашувлар ўтказишга ҳеч қандай монелик йўқ.

Диний ташкилотлар билан ҳамкорлик қилиш тўғрисида ҳам жиддий ўйлаб кўришимиз керак. Бу соҳада бизда, айниқса, «Наврўз» байрами арафасида биргаликда хайрия ва инсонпарварлик ишларини амалга ошириш учун кенг имкониятлар мавжуд. Жамиятимизни соғломлаштириш, миллий маданиятимизни қайта тиклаш, республикамизга ўз маънавий бойликларини қайтариш, тарихий ёдгорликларни тиклаш ишларидаги саъй-ҳаракатларимизни бирлаштиришимиз ижобий роль ўйнайди.

Вақт бизни қистамоқда. У ҳар куни олдимизга янги-янги вазифаларни кўндаланг қилиб қўймоқда. Энг муҳими, вақтдан ортда қолмаслик, балки олға боришдир. Бунинг учун партиямизда барча имкониятлар мавжуд. Фақат куч-ғайратимизни қатъийроқ ва жадалроқ ишга солишимиз даркор.

ЭРТАГА 8 МАРТ— ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР КУНИ

Кларахон Халилова дикторлик касбига ёшликдан меҳр қўйган, бу касбни санъат даражасида тушунган зиёлидир. У дикторлик санъатидек қийин касбни эгаллаш ва унга ҳавас қўйишда Ўзбекистон халқ артистлари — дикторлик санъатининг етук билимдонлари, бетакрор, жозибали овоз соҳиблари Қодир Маҳсумов, Туйғуной Юнусхўжаева, Қодир Тожиевларнинг «эфир тўлқинлари» асосий омил бўлди. Кларахон бу аллома дикторларнинг амалий ва назарий фаолиятларига эргашди,

• ДИЛДАГИ ГАПЛАР

УСТОЗЛИК БАХТИ

уларни ўзига устоз деб билди.

Устозларга шогирд бўлган заҳматкаш инсон бугунга келиб ўзи ҳам ёш дикторларга устозлик, мураббийлик қилмоқда.

Ахир 34 йил бир жойда— жумҳурият радиосида ўзига доғ туширмай ишлаб, жамоатчилик орасида олий даражадаги диктор тамғасига эга бўлиш осон иш эмас. Олий даражали диктор бўлиш эса инсондан ёзма нутққа ўта талабчан бўлишдан ташқари, тил грамматикаси — морфологияси ва синтаксисини, лексикологияси ва фонетикасини, орфографияси ва орфоэпиясини аъло билишни ҳам тақозо этади. Бундан ташқари диктор учун овоз кўламининг жозибадорлиги, самимийлиги, овоз жарангининг ёқимлилиги истеъдод ҳисобланади.

Кларахон эса ана шундай бахт соҳибаси.

1958 йилда Низомий номидаги Тошкент педагогика институти рус тили ва адабиёти факультетини битирган К. Халилова ўзининг кўп йиллик дикторлик фаолияти давомида турли маданият ўчоқларида ўз овози жозибасини намойиш этиб келди. У 20 йилдан бери «Ўзбекфильм» киностудиясида фильмлар таржимасида ҳам фаолият кўрсатмоқда.

— Куни кеча устозларига шогирд бўлган Клара опа, — дейди ҳаяжон билан жумҳурият радиоси дикторлар группасининг бошлиғи Неъматжон Эгамбердиев, — бугунга келиб менга ўхшаш кўплаб ёш дикторларга меҳрибон устоз, олийжаноб мураббийдир. У киши жамоада катта нуфузга эга бўлган ёқимли овоз соҳиблари, ажойиб дикторлардан Туҳфахон Аҳмедова, Абдулла Матназаров, Муҳаммаджон Хўжаев, Абдуҳалил Мамадалиев, Шоира Мусаева кабиларга мураббийлик қилмоқда. Буни у чексиз бахт деб билади.

Ҳа, дикторлик санъатининг ажойиб вакиласи узоқ йиллардан бери ҳалол ишлаб келмоқда. У «Аълочи диктор» деган фахрий ном эгаси.

Биз дикторлик санъати соҳибаси одми инсон Кларахон Ҳалиловага янгидан янги муваффақиятлар тилаймиз.

Ҳайдарали УЗОҚОВ,
Тил ва адабиёт илмлари номзоди.

СУРАТДА: К. Ҳалилова.

Очиғини айтсам Тожихонга қойил қолдим. Хайрли ишлари кўп экан. Ёзаман десанг камида бир китоб бўлади. Шундан икки шингил эшитинг:

Учқўрғон район хотин-қизларининг навбатдаги конференцияси одатдагидек хотин-қизлар кенгаши раисининг маърузаси билан эмас, балки «видеофильм» намойиш этиш билан бошланди. Икки ярим соатли кино лавҳада жойларда хотин-қизлар учун яратилаётган яхши шароитлар билан баробар бу борадаги камчиликлар ҳам ўз аксини топганди. Рости кўнгилли гапларни кўнгилсиз ишлар ювиб кетганди... Залда район хўжаликларининг масъул ходимлари, идораларининг раҳбарлари, боғча мудирасидан тортиб, ЗАГС, магазин, клуб мудирларигача бор эди. Танқиддан бирон соҳа четда қолмаганди.

Район хотин-қизлар кенгашининг жамоатчи раиси Тожихон Пўлатова бор гап шу, дегандек жим ўтиравердн. Маърузага чиққанлар гап орасида Тожихоннинг ўзини ҳам чимчиб олишди: кимсан район ҳокимининг ўринбосари бўла туриб, район миқёсидаги яхши ишларни эмас, нуқсонларни йиғиштириб шундай катта анжуманга олиб чиққанига ҳайронсан, деди кимдир тутоқиб...

Гап шундаки, кинолавҳа баҳс-мунозарага йўл очиб берганди. Бу ердаги масъул ходимларга минг айтганинг билан бўйнига қўёлмайдиган камчиликлардан энди улар қочиб қутулолмасдилар. Ашёвий далиллар уларнинг қўл-оёқларини боғлаб берганди. Ўзига келса, айби бўлса танқид қилишаверсин. У эл-юрт манфаати йўлида қўлидан келган ишни қилаяпти, лекин унга боғлиқ бўлмаган, бошқаларга дахлдор, масъул бўлган ишлар ҳам борда... Танқиддан қўрққанида бу йўлни тутмасди. Ўзи ҳам, бошқалар ҳам кўрганларидан хулоса чиқариб олишлари керак.

Хўш, конференция руҳи нима берди дерсиз! Уйи босиб қолай деб турган бир бева-бечора аёлга янги уй қуриб берилди. 54 та ёлғиз қария, жами 72 қарияни ҳар куни бир марта бўлсада иссиқ овқат билан таъминлаш йўлга қўйилди. Хўжалик боғчаларини таъмирлаш ишлари бошлаб юборилди. Шийпонларда она-болалар учун қулайликлар яратиш биринчи галдаги вазифа эканини тушунган хўжалик раҳбарлари баҳорги ишларни дала шийпонларига эътибордан бошладилар. Энг муҳими, хотин-қизлар йиғинлари шу-шу бўлди-ю маърузаларсиз, оддий бир пиёла чой устида, ёзда эса дала шийпонлари, хирмонларда ўтадиган бўлди. Бундай учрашувлар кучи расмий доираларда ўтадиган ҳар қандай тантанали анжуманлардан самаралироқ бўляпти.

Мана, сокин қишлоқ ўртасидаги бу ёдгорлик пойи илгаригидан ҳам гулларга чўмиб кетган. У ҳамишэ файзли, тароватли.

Вилоятнинг бирон-бир тармоғи йўқки, унда хотин-қизлар фаолият кўрсатмаётган бўлса. Узум, мева, сабзавотни қайта ишловчи «Ширинлик» комбинати ишчи-хизматчиларининг аксарияти хотин-қизлар.

Комбинат йилига 10 минг тонна мева ишлаб чиқаради. Энг муҳими халқ оғзига ширинлик тутаётган меҳнаткаш хотин-қизларнинг қадр-қиммати баланд. Маошлари икки баробар ошган. Ўртача ойлик 1000 сўмдан 1,5 минг сўмгача. Янги йилдан бошлаб боғча бепул, йўлкира текин. Ҳар куни бир маротаба текин иссиқ овқат, сут берилади. Ишчи-хизматчиларнинг болаларига 3100 та янги йил совға-саломи улашилди. Энг муҳими, иш соати 1 соатга қисқаргани ҳолда тўлиқ иш ҳақи тўланади. Йилига 5 миллион сўм даромад олаётган корхона ишчиларга кўрсатаётган бундай имтиёзларда ана шу фойдага суянмоқда.

Пештоқига «Инсон учун мўлжалланган эҳтиёт қисмлар бўлмайди: ўзингни ва сен билан ишлаётган кишиларнинг саломатлигини асра» деб ёзилган Поп нотўқима материаллар фабрикаси ишчи-хизматчилари ҳаёти билан танишаётиб, бунда ана шу шиорга аввало ўзлари амал қилишаётганидан қувонасан киши. Корхонанинг 80 фоизини ташкил этган хотин-қиз ишчилар худди шаҳарликлар каби шанба, якшанба кунлари дам олишаяпти. Кунига бир маротаба бепул иссиқ овқат тортилади. Ҳар қайсилари 500 сўмдан янги йил совғаси олишибди. Мукофот эса юз фоиз маош ҳисобида берилаяпти...

Булардан Наманган вилояти хотин-қизларининг турмуши соз, сира ташвиши йўқ, ҳамма ишлар хамирдан қил суғургандай силлиқ кетаяпти, деб тушунманг. Ҳар жойнинг ўз муаммоси, армони бор. Масалан, болалар учун тўланаётган нафақа билан бозор муносабатлари ўртасидаги зиддият ҳақидаги ташвишли сўзларни оналардан ҳар қадамда эшитдик. Ҳаётини ижтимоий фаол меҳнат билан боғлаган аёлга ҳам, ишламаганга ҳам бир хил нафақа белгиланишини адолатсизлик деб ҳисоблаётганлар бор. Корхона ишчи хотин-қизлари меҳнат таътилларини йилига икки маротаба берилишини ўтиниб сўрамоқдалар. Бундан мурод битта: болалар тарбияси билан жиддий шуғулланишдир. Ишлайдиган ёш оилаларга давлат узоқ муддатда тўлаш шарти билан қарзга уй қуриб берса айни муддао бўларди. Бу оилаларни мустаҳкамлашда яхши омилдир, деб айтишяпти қариялар.

«Одобнома» дарслигини биринчи синфдан бошлаб мустақил дарс сифатида киритишни таклиф қилмоқдалар.

Ҳаёт ўртага қўяётган ўринли мулоҳазалар... Бу муаммолар наинки Наманган вилояти, балки жумҳурият миқёсида ўйлаб кўриладиган масалалардир.

— Ўзбекистон Республикаси мустақил деб эълон қилингандан кейинги биринчи унвон — Ўзбекистон халқ артисти деган фахрий номга мушарраф бўлганлигим билан бахтиёрман, — дейди хонанда Турсуной Мамедова. — Бу халқим, юртим олдидаги масъулиятимни янада оширади. Ҳар биримиз нафақат ўз оиламиз, балки юрт оналаримиз, биз аёллар қудратли кучмиз. Халқимиз тинчлиги, осойишталиги, фаровонлиги кўп жиҳатдан биз оналарга боғлиқ. Афсуски, буни ҳаммамиз бирдек масъулият билан ҳис этамиз деб айта олмайман.

— Навбатда туриб, гўшт олаётгандик, — унинг фикрини давом эттирди бошқа бир фуқаро. — Шу пайт бир одам келиб: «Бу гўшт ҳаром, олманглар», дея ташвиқот юргиза бошлади. Одамлар ҳалигини гирибонидан олдилар. Олдин бизларга сели қотмаган гўштни шундай арзон нархда етказиб бергин-да, кейин гапир, дейишди улар. Ҳалиги иғвогар зўрға қочиб қутулди...

• *Халқ аёлдан бошланади*

ҲАР ЖОЙНИНГ ЎЗ МУАММОСИ БОР

Яқинда райондаги 16 минг аҳоли яшайдиган Қайқи қишлоғида ибратли бир воқеа рўй берибди. Қишлоқ марказида Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлганлар, меҳнат ветеранларига бағишланган ёдгорлик ўрнатилган. Ёдгорликка онабола сурати солинган ҳайкал рамзий маънода ўрнатилган. Ёш келин-куёвлар ЗАГСдан ўтиб, тўғри шу ерга келишар, ёдгорлик пойига гуллар қўйиб, «эл-юртимизга сиздек хизмат қиламиз, фидойилик кўрсатамиз» дея қасамёд этардилар. Ёшлар сайллари ҳам, қишлоқдаги нимаики тадбир бўлса, шу ердан бошланарди. Ҳайкалларга «ҳужум» бошланган ажаб бу давримизда ўрмонга ўт кетса, ҳўлу-қуруқ баравар ёнганидек, бу ёдгорликка ҳам ўгай кўз билан қарайдиганлар топилиб қолди. Нима дейсизки, ёдгорликни кунпаякун қилишармиш, деган миш-мишлар тарқалди. Шунда биринчи бўлиб аёллар қўзғалишди, оёққа туришди. Ёдгорликка отиладиган ўқ бизга отилгани, унга асло йўл қўймаймиз, дейишди бир овоздан...

Ғаламислик, иғво, одамларда норозилик кайфиятларини келтириб чиқаришга бўлган ҳар қандай уринишларга юқоридаги каби ўз жойида зарба берсаккина ҳукуматга, Президентимизга беғараз ёрдам қилган бўламиз.

Халқ демократик партияси аъзолари бўлган хотин-қиз фаолларнинг омма орасида ана шу йўсинда олиб бораётган тушунтириш ишлари ўз самарасини бераётир.

— Кейинги пайтларда аёлларни ишламасликка, уйда ўтиришга давъаткор гап-сўзлар ҳам тарқатилаётгани рост, — дейди учқўрғонлик қаҳрамон она Ибодатхон Жўраева. — Беш ўғил, беш қизим бор. Келинларим ҳам, қизларим ҳам ўқимишли. Уларни илмли қилгунча она сутим оғзимга келган. У ёғини сўрасангиз ишлаган аёл бошқа, ишламаган... Оила тебратишни бир эркакка ташлаб қўядиган замон эмас, ахир.

Ижтимоий ҳаёт билан ҳамоҳанг нафас олиш иштиёқини билдираётган бундай хотин-қизларнинг кўпи билан танишдим. Биргина шаҳардаги Наримонов номли маҳалланинг ўзида 600—700 чоғли аёл ишга шай бўлиб турипшбди.

— Яқингача районимиздаги ишсизларнинг аксарияти хотин-қизлар эди, — дейди Уйчи район ҳокимининг биринчи ўринбосари Муҳаббатхон Абдуллаева.—Хотин-қизларни иш билан банд қилиш тадбирларини ишлаб чиқишни биринчи вазифа қилиб қўйдик. Имкон топилди. Тракторлар сақланадиган қадимги ҳовли саҳнида духоба ишлаб чиқарадиган корхона қурдик. Хотин-қизлар жон деб ишга киришди. Уёғини сўрасангиз, райондаги 44 та кооператив дўконларда ҳам асосан аёллар ишлайди.

Мен Наманганнинг энг фаол аёллари ҳақида эшитганларим, синчковлик билан уларни кузатганларим, иш услубларини яқиндан ўрганганим вилоят ижроия комитети раиси ўринбосари Дилшодахон Дадажонова, вилоят хотин-қизлар кенгаши раиси Дилдорахон Аҳмедова, Наманган шаҳар хотин-қизлар кенгаши раиси Дилбархон Акромова ва яна қанчадан-қанча ўз ишининг фидойилари бўлган дугоналаримга тан бердим. Бундай қараганда улар ҳам эл қатори одамлар. Уларнинг ҳам ўз дунёси, ўз оиласи, ўз ташвиши бор. Баъзида ўзларига ўзлари етишмай қоладилар. Лекин, эл-юрт иши учун вақтини ҳам, соғлиғини ҳам, асабини ҳам аямайдилар. Бу инсондаги энг яхши хислат. Ўзлигидан кечиб, ўзгалар учун яшаётган, ўзгалар қувончидан қувонч, беҳаловат кунларидан ҳаловат, ўзгалар бахтидан ўз бахтини топаётган Наманганнинг фидойи аёлларига омад тилайман.

Ташвишли, муаммоли, бетинч даврда яшамоқдамиз. Довонлар ортида довонлар бор. Шунга имоним комил бўлдики, наманганлик дугоналарим барча жабҳаларда тўла осойишталик, тинчлик, баркамоллик қарор топмагунича тиниб-тинчимайдилар.

Дилбар МАҲМУДОВА,
«Ўзбекистон овози» махсус мухбири.
Наманган вилояти.

ЭШИТМАДИМ ДЕМАНГЛАР

АЪЗОЛИККА АРИЗА

● Ўзбекистон ва Тожикистон республикалари Халқаро валюта жамғармасининг аъзоси бўлишга аҳд қилдилар.

Халқаро валюта жамғармаси Вашингтонда матбуот учун шу ҳақда ахборот тарқатди. Унда ёзилишича, Ўзбекистон ва Тожикистон ҳукуматлари мазкур халқаро молиявий ташкилотга кириш ҳақида ариза берганлар.

Жамғарма ташкилотининг ўз тартиб-қоидалари бор. Шунга биноан икки давлат аризаси аввал жамғарманинг Ижроия директорати томонидан кўриб чиқилади. У ўз тавсияларини жамғарма бошқарувчилари кенгашига тақдим этади.

МУХБИР САВОЛЛАРИГА ЖАВОБ

● **Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоев Буюк Британиянинг Ай-ти-эн телекомпаниясининг мухбири саволларига жавоб қайтарди. Мухбир президент билан Олмаотада учрашди.**

Суҳбат давомида республиканинг иқтисодий тараққиёти масалалари тилга олинди. Мухбир: Мусулмон давлатларидан қайси бирининг иқтисодий тараққиётини афзал кўрасиз, деган саволига Н. Назарбоев: «Менинг назаримда бирорта мамлакатнинг тажрибасидан тўла-тўкис фойдаланиб бўлмайди, чунки Қозоғистоннинг ўзига хос хусусиятлари бор. Бироқ қозоқлар ҳам ислом динига мансуб бўлганликлари сабабли мусулмон давлатлари орасида Туркия бизни кўпроқ қизиқтирмоқда. Бу масала Туркияда маданий йўл билан ҳал этилаётганлиги шубҳасиз», деди президент.

СЎРОВ НАТИЖАЛАРИ

● **Эн-би-си телекомпанияси билан «Уолл-стрит жорнэл» рўзномаси телефон орқали биргаликда сўров ўтказди. Сўров АҚШда бўлажак президент сайлови масалаларига боғлиқ бўлди.**

Рўйхатга олинган ҳар беш сайловчидан уч нафарининг фикри шундай: ҳозирги президент Жорж Буш шу лавозимга қайта сайланишга муваффақ бўла олади. Сўровда қатнашган минг сайловчидан 60 фоизидан кўпроғи ноябрь ойидаги сайловда Ж. Буш ғалаба қилади, деган фикрни айтса, уларнинг атиги 26 фоизи республикачилар партиясидан кўрсатиладиган номзод ғалабасига ишонади.

(Жаҳон ахборот агентликлари хабарлари асосида тайёрланди).

«ОЙНАИ ЖАҲОН»ДА КЎРИНГ

• 9 – 15 март •

● 9, душанба

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар. 18.10 Мультфильм. 18.30 «Дала юмушлари». 19.00 «Ўзбекистон». 19.20 Адабий кўрсатув 19.50 «Инсон ва табиат». 20.30 «Ўзбекистон». 20.55 «Қўшиқ байрами». 21.30 «Санъат усталари». 22.40 Футбол. «Пахтакор» — «Трактор» (Тошкент).

● ЎзТВ II

18.30 «Совға». 18.50 «Ассалому алайкум». 19.50 «Самарқанд». 20.00 «Лаҳза». 20.10 «Дўстларнинг Наврўз тортиғи». 20.40 «Билиб қўйган яхши». 20.55 «Ўтмишсиз келажак йўқ». 21.40 «Шарқ дурдонаси». Эрон хонандаси Гугуш куйлайди. 22.30 «Табор кўкка интилади». Бадиий фильм. 24.00 «Лаҳза».

● «ОРБИТА IV»

6.00 «Тонг». 8.35 Мультфильм. 8.50 «Марафон». 9.40 «Сабр косаси». Бадиий фильм. 11.10 «Гимназиячилар».

12.00 Янгиликлар. 12.25 Телефильм. 13.15 «Чўнтакдаги джаз». 14.15 «Телемикст».

15.00 Янгиликлар. 15.25 «Бу бўлган, бўлганди...» 15.45 «Судга чақириқ қоғози». Бадиий фильм, 1-серия. 16.55 Мультфильм. 17.15 «Чемпионлар билан биргаликда».

18.00 Янгиликлар. 18.25 «Саҳнанинг нариги томонида. Табассум билан». 18.45 «НЕП». 19.15 «Сабр косаси». Бадиий фильм. 20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!

21.00 Янгиликлар. 21.25 «ВМ репортёри», «Стайтинэйджер». 22.45 Муаллифлар ойнаи жаҳони. 24.00 «Янги студия таништиради»: «Мусиқий дайджаст». 00.25 Футбол шарҳи.

● «ДУБЛЬ IV»

8.00 Хабарлар. 8.20 «Ишбилармон кишилар даври». 9.20 Итальян тили. 9.50 Ишдан бўш пайтингизда. 10.05 «Ишбилармон аёл» — «Эркаклар клубида» меҳмонда. 10.50 «Очиғини айтганда». 11.20 Рус маданияти. 12.05 «Шунчаки қизиқувчиларнинг мулоқотлари». 12.40 Мўъжазгина мусиқий кечалар». 13.40 Деҳқонларга таалluқли масала.

15.45 Болалар соати. 16.45 «Золотца»да джаз душанбаси». 17.30 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви. 17.45 Спорт хабарлари. 17.55 Эълонлар. 18.00 Хабарлар. 18.20 Транс-Росэфир: «Йўллар ва ...» 19.00 Хореографик миниатюралар. 19.15 Ишдан бўш пайтингизда. 19.30 «Россия билан юзма-юз». 19.50 «Танишинг, «Рост». 20.20 Ҳар бир кун байрам».

● 10, сешанба

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар. 18.10 Мультфильм. 18.30 «Ёшлик». 19.00 «Ўзбекистон» 19.20 «Ҳуқуқ ҳаётимизда». 19.55 «Спортлото». 20.00 «Ўзбек адабиёти хазинаси». 20.30 «Ўзбекистон». 20.55 Мусиқий қадриятларимиз». 21.55 «Театр ва замон». «Наврўз» фестивали ҳақида. 22.35 «Тақдир инъоми». Бадиий фильм.

● ЎзТВ II

10.30 Ҳуқуқий давлат ва ҳуқуқ асослари. 11.00 «Замин нуқтаси». 11.30 Информатика.

18.30 Мультфильм. 18.45 «Балет оламида». 20.00 «Пульс». 20.10 «Бу оқшомда». 21.30 «Кинонигоҳ». 23.15 «Пульс».

● «ОРБИТА IV»

6.00 «Тонг». 8.35 Мультфильм. 8.45 Украина Давлат хизмат кўрсатган бандурачилар капелласининг концерти. 9.30 «Олов билан ўйнашиш». Бадиий фильм премьераси. 10.45 «Радиацион назорат ва хавфсизлик». 11.05 «Фермата». 11.35 Футбол шарҳи.

12.00 Янгиликлар. 12.25 Спорт гимнастикаси бўйича МДҲ чемпионати ва кубоги. 12.55 Мультфильм. 13.10 «Тажриба, маҳорат, илҳом». 14.25 «Ён дафтар». 14.30 «Бу сизга керакми?». 14.45 «Савдо растаси».

15.00 Янгиликлар. 15.25 Ольга Иванова сабоқлари. 15.40 «Судга чақириқ қоғози». Бадиий фильм. 2-серия. 16.55 «Болалар мусиқий клуби». 17.40 Мультфильм.

18.00 Янгиликлар. 18.20 И-С. Бах. 6-«Бранденбург концерти». 18.40 «Мавзу». 19.25 «Олов билан ўйнашиш». Бадиий фильм, 1-серия. 20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!

21.00 Янгиликлар. 21.20 Хоккей. МДҲ чемпионати. «Динамо» (Москва) — Химик». 23.00 Телевизион танишув. 24.00 «Фермата». 00.30 «Европага очилган дарча». 00.40 Кибоксинг бўйича жаҳон чемпиони унвони учун матч.

● «ДУБЛЬ IV»

8.00 Хабарлар 8.20 Француз тили. 8.50 Ишдан бўш пайтингизда. 9.05 Француз тили. 9.55 Болалар соати. 10.35 «Осойишталик №9». 11.45 Мультфильм. 11.55 «Бешинчи ғилдирак». 13.40 Деҳқонларга таалуқли масала.

16.45 «Простор». 17.15 «Большой Толькай — Мордва қишлоғи» 17.45 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви. 18.00 Хабарлар. 18.20 Транс-Росэфир: «Кавказ-ревю». 19.05 Христианлар учун кўрсатув. 19.35 Ишдан бўш пайтингизда. 19.50 Репортёр. 20.00 «Россия билан юзма-юз». 20.20 «Ҳар бир кун байрам». 20.30 Эълонлар. 20.35 «Само элчиси». 21.20 «Кулгили воқеалар», «Ўз-ўзига режиссёр». 21.55 Эълонлар. 22.00 Хабарлар 22.20 Эълонлар. 22.25 «Юлдузларнинг Голливуд намойиши». 23.15 «Зеркала» (Кўзгулар) ахборот аналитик кўрсатуви

● 11, чоршанба

● ЎзТВ I

8.00 «Ўзбекистон» 8.25 «Мўъжизакор гўзаллик сирн». 8.55 «Тугатишга киришилсин». Бадиий фильм, 1-серия. 10.00 «Ёшлик».

18.00 Янгиликлар. 18.10 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида». 18.35 «Иссиқхона хўжаликларида». 19.00 «Ўзбекистон». 19.20 «Дирижёр ҳикоя қилади». 19.55 «Ўзбекистон бойлиги». 20.15 «Тадбиркорлар ҳузурида». 20.30 «Ўзбекистон» 20.55 «Мушоҳада». 21.40 Қўзижон Отажонов куйлайди 22.15 «Барча постлар диққатига». Бадиий фильм.

● ЎзТВ II

10.30 Физика. 11.00 «Саратовдан салом». 11.30 Математика.

18.30 «Уолт Дисней таништиради...» 19.20 «Барҳаёт санъат». 20.05 «Спринт». 20.25 «Ишбилармонлар». 21.10 Кичик концерт. 21.30 «Акция». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

6.00 «Тонг». 8.35 Мультфильм. 8.50 «Болалар мусиқий клуби». 9.35 «Олов билан ўйнашиш». Бадиий фильм, 2-серия. 11.10 К. Голезовскийнинг хореографик композициялари.

12.00 Янгиликлар. 12.25 «Г. Доре. Санъатдаги умр». 13.15 «Инсон институти». 13.55 «Қандай қилиб муваффақиятга эришиш мумкин?». 14.10 «Ён дафтар». 14.15 «Телемикст».

15.00 Янгиликлар. 15.25 Мультфильм. 15.30 «Аревик». Бадиий фильм, 1-серия. 16.35 Камчатка камер оркестрининг концерти. 17.00 Мультфильм.

18.00 Янгиликлар. 18.20 «Алвидо, диктатура». 19.10 «Олов билан ўйнашиш». Бадиий фильм, 2-серия. 20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 21.00 Янгиликлар. 21.20 Хоккей. МДҲ чемпионати. МАСК — «Крилья Советов». 23.00 «Қора қути». 23.40 З. Соткилава концерти. 00.40 Тхэквандо. 00.55 «Мусиқий башорат».

● «ДУБЛЬ IV»

15.30 Болалар соати. 16.30 «Менеджерлар мактаби». 17.00 «Ҳаёт кузи». 17.15 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви. 17.30 Ишдан бўш пайтингизда. 17.45 Мансаб алифбоси. 18.00 Хабарлар. 18.20 Эълонлар. 18.25 Транс-Росэфир: «Бир овчилик мулкида» 19.10 «200-юкли рейс». 19.50 «Ҳар бир кун байрам». 20.00 Россиянинг парламент хабарномаси. 20.15 Мультфильм. 20.25 «Кўчамиздан оркестр ўтди», «Уйниннинг охири». 20.55 Теле-матбуот. 21.55 Эълонлар. 22.00 Хабарлар. 22.20 Театр сафари. Пермлик «Ҳазилкаш улфатлар». 22.55 «Экзотика».

● 12, пайшанба

● ЎзТВ I

8.00 «Ўзбекистон». 8.25 «Мусаввир Дурди Байрамов». «Ранглар жилоси». 9.05 «Тугатишга киришилсин». Бадиий фильм, 2-серия. 10.10 «Ёшлик». 10.50 Ўзбекистон телерадиокомпанияси хор жамоаси концерти.

18.00 Янгиликлар. 18.10 «Топилмалар идораси». Мультфильм. 18.30 «Чорвадор». 19.00 «Ўзбекистон». 19.20 «Алифбо сабоқлари». 19.55 «Соз ва суҳбат». 20.30 «Ўзбекистон». 20.55 «Мезон». 21.55 «Экран таништиради». 23.10 «Мерседес» ҳайдаган одам». Бадиий фильм, 1-серия.

● ЎзТВ II

10.30 Табиатшунослик. 11.00 «Табиат — ҳаёт чашмаси».

18.30 «Қувноқ сайр». 19.00 «Бу оқшомда». 20.00 «Пульс». 20.10 «Бу оқшомда». 21.30 «Кинонигоҳ». 23.15 «Пульс».

● «ОРБИТА IV»

6.00 «Тонг». 8.30 Мультфильм. 9.20 Беларусь Давлат рақс ансамблининг концерти. 10.15 «Россиянинг мунгли манзараси». 11.00 З. Соткилава концерти.

12.00 Янгиликлар. 12.25 «Пи» белгиси билан. 13.15 «Доира бўйлаб». 13.45 Л. Бренстайн. Симфоник рақслар. 14.10 «Ён дафтар». 14.15 «Телемикст».

15.00 Янгиликлар. 15.25 «Бугун ва ўша пайтларда». 15.55 «Аревик». Бадиий фильм, 2-серия. 17.00 «Иккинчи қаватдаги саккизоёқлилар». 1-серия.

18.00 Янгиликлар. 18.25 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 19.05 «Досье». 19.30 «Москва бўйлаб бораман». 20.45 Хайрли, тун, кичкинтойлар!

21.00 Янгиликлар. 21.20 «Веди». 22.20 «Театр учрашувлари». 23.35 Поп-гуруҳларининг Болалар уйи жамғармасига хайрия концерти.

● «ДУБЛЬ IV»

8.00 Хабарлар. 8.20 Испан тили. 8.50 Ишдан бўш пайтингизда. 9.05 Испан тили. 9.35 Болалар соати. 10.35 «Катанга — Шимолий экзотика». 10.55 «Чиройли бўлгим келади». 11.30 Теле-матбуот. 12.25 «Севги изҳори». 12.40 Камера ўтмишни тадқиқ этади. 13.40 Деҳқонларга таалluқли масала.

15.55 «Бизнес ва ўзим ҳақимда». 16.05 «Нафис лаҳзалар». 16.35 «Ишонтир мени ва мен яшайман». 17.10 Жаҳон бозорининг калити. 17.40 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви. 17.55 Эълонлар. 18.00 Хабарлар. 18.20 Транс-рос-эфир: «Узоқ Шарқ». 19.05 Ишдан бўш пайтингизда. 19.20 «Россия билан юзма-юз». 19.40 «Нота-бене» студияси. 20.20 «Ҳар бир кун байрам». 20.30 Махсус тижорат хабарномаси. 20.40 «Исроил ҳақида тушлар». 21.25 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида. 21.55 Эълонлар. 22.00 Хабарлар.

● 13, жума

● ЎзТВ I

8.00 «Ўзбекистон. 8.25 «Куйла, дуторим». 8.50 «Холодильникда кимдир бор». Бадиий фильм. 10.05 «Ёшлик».

18.00 Янгиликлар. 18.10 Мультфильмлар. 18.35 «Деҳқончилик саноати банки — тадбиркорлар ҳамроҳи». 19.00 «Ўзбекистон». 19.20 «Адолат». 20.00 Мумтоз куйлардан концерт. 20.30 «Ўзбекистон». 20.55 «Маърифатнома». 21.35 «Табиб». 22.45 «Мерседес» ҳайдаган одам». Бадиий фильм, 2-серия.

● ЎзТВ II

10.30 Зоология. 11.00 «Баҳорги хиёбон». 11.30 Биология.

18.05 ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ

● «ОРБИТА IV»

6.00 «Тонг». 8.35 «Иккинчи қаватдаги саккизоёқлилар». 1-серия. 9.35 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 10.15 Телефильм. 10.45 «Театр учрашувлари».

12.00 Янгиликлар. 12.25 «Саёҳатчилар клуби». 13.20 Спорт ҳамма учун. 13.50 «Хива нақшлари». 14.15 «Ён дафтар». 14.20 «Бридж». 14.45 «Бизнес-класс».

15.00 Янгиликлар. 15.25 «Делегатскаядаги музей». 15.55 «Соя да 40 даража иссиқ». Бадиий фильм. 17.00 «Образ».

18.00 Янгиликлар. 18.25 В. В. Валиуллин чалади (гармон). 18.40 «Инсон ва қонун». 19.20 «Менинг оилам ва бошқа жониворлар». Бадиий фильм, 9-серия. 19.50 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони». 20.45 Хайрли, тун, кичкинтойлар!

21.00 Янгиликлар. 21.20 Хоккей. МДҲ чемпионати. МАСК — «Спартак». 23.00 «ВИД» таништиради.

● «ДУБЛЬ IV»

8.00 «Ишбилармон кишилар даври». 9.20 Инглиз тили. 9.50 Ишдан бўш пайтингизда. 10.05 Инглиз тили. 10.35 «Бешинчи ғилдирак». 12.35 Деҳқонларга таалluқли масала.

15.55 «Бизнес ва ўзим ҳақимда». 16.05 «Сиз учун Михаил Новохижин куйлайди». 16.30 Ҳужжатли экран. 17.10 «Простор». 17.40 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви. 17.55 Эълонлар. 18.00 Хабарлар. 18.20 Трансросэфир: «Европа—Осиё». 19.05 «Версия». 19.20 Ишдан бўш пайтингизда. 19.35 «Сиёсий бўлим». 20.20 «Ҳар бир кун байрам». 20.30 «Асл ҳолича». 21.30 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида. 22.00 Хабарлар. 22.20 Эълонлар. 22.25 Россиянинг парламент хабарномаси. 22.40 «Пепси стилидаги мусиқа». 23.40 «Маскишоу».

● 14, шанба

● ЎзТВ I

8.00 «Ассалому алайкум». 9.00 «Мовий тоғлар ёки ҳақиқатдан узоқ воқеа». Бадиий фильм. 10.30 Ўзбек тилини ўрганамиз. 11.00 «Ҳужжатли экран». 11.45 «Имтиҳон — билим синови». 12.15 «Ўзбекистон саноати». 12.45 «Ёшлик» 13.30 «Замандас». 15.30 «Элга хизмат: талаб ва таклиф».

18.00 Мультфильм. 18.15 «Тенгдошлар». 19.00 «Ўзбекистон». 19.20 Инглиз тили. 19.50 Ўзбекистон халқ шоири Абдулла Орипов ижодхонасида. 20.30 «Туркистон» ахбороти. 21.00 «Мусиқий учрашувлар». Раҳматжон Қурбонов. 22.20 «Муҳаббат риштаси». Бадиий фильм. 1 ва 2-серия-лар (Ҳиндистон).

● ЎзТВ II

12.05 АШХОБОД КЎРСАТАДИ

● «ОРБИТА IV»

7.30 Ишбилармон кишининг шанба тонги. 8.35 Мультфильм. 8.45 Тонгги мусиқий кўрсатув. 9.15 «Марказ». 9.55 «Китобхона». 10.45 «Ҳамдўстлик» видеоканали. 12.00 «Кўклам». 12.20 «Астрахань эртаклари». 13.00 «ЭХ». 13.15 Ўз-ўзингга мадад бер.

14.00 Янгиликлар. 14.25 «Форт Бойяр калити». 15.25 «Зазеркалье». «Товус-малика». Бадиий фильм. 17.05 «Бир боқишда муҳаббат». 1-кун. 17.45 «Венецианча карнавал». 17.55 «Қизил квадрат». 18.35 «Ҳайвонот оламида». 19.20 Мультфильм. 19.45 «Саккиз қиз — бир ўзим». 20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!

21.00 Янгиликлар. 21.25 «Иккинчи хотин». Бадиий фильм. 22.40 Синхрон сузиш. 23.05 «Балиқ» белгиси билан». 00.35 «Қоронғиликдан қилинган ҳужум». Бадиий фильм.

● «ДУБЛЬ IV»

8.00 Хабарлар. 8.20 «Сиз яратган боғ». 8.50 Мультфильм. 9.00 Миллий баскетбол уюшмасининг баскетбол шарҳи. 9.30 «Бу уйни ким қурган...».

10.00 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

13.15 «Познер ва Донахью». 14.10 Эълонлар. 14.15 «Қандай яшаймиз?». 15.00 «Чистие прудидаги уй». 16.50 Кўнгилочар ўйинлар. 17.15 «Бурда моден» таклиф этади... 17.45 Танаффус. 18.00 Хабарлар. 18.20 «Босконинг саргузаштлари». 18.50 Россия энциклопедияси. «Баджаҳл подшо». 19.35 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида. 20.00 «Ҳар бир кун байрам». 20.10 «Кечир». Бадиий фильм.

● 15, якшанба

● ЎзТВ I

8.00 «Туркистон» ахбороти. 8.30 «Биргаликда куйлаймиз». 8.55 «Соат занг урар экан». Бадиий фильм. 10.10 Араб тили. 10.40 «Экран зийнати». 11.40 «Қувноқ стартлар». 12.30 «Ёшлик». 14.30 «Халқ севган достонлар». 15.30 «Рангинкамон».

18.00 «Табиат шайдолари». 18.30 Турк тили. 19.00 «Ўзбекистон». 19.20 «Санъат усталари». Республикада хизмат кўрсатган артист Неъмат Дўстхўжаев. 20.20 «Баҳор лавҳалари». 20.30 «Ўзбекистон». 21.00 «Якшанба оқшомида». 21.50 «Омад». Мусиқий-тижорат кўрсатуви.

● ЎзТВ II

9.05 БИШКЕК КЎРСАТАДИ.

● «ОРБИТА IV»

8.00 Ритмик гимнастика. 8.30 «Спортлото». 8.50 «Эрта саҳарлаб». 9.30 «Камалак». 9.50 «Ҳамма нарса бўлиши мумкин». 10.20 «Тонг юлдузи». 11.10 «Франция. Бизнеснинг оддий сири». 11.35 «Лимпопо». 12.05 «Пи» белгиси билан. 12.35 «50х50» телетомошаси. 13.55 «Бойлар ҳам йиғлайди». Бадиий фильм.

15.00 Янгиликлар. 15.25 Катталар учун мультфильмлар. 15.40 «Саёҳатчилар клуби». 16.40 «Бир боқишда муҳаббат». 2-кун. 17.20 «Останкино»нинг халқаро канали таништиради. 18.00 «Уолт Дисней таништиради...». 18.50 «Телелоция».

19.00 Янгиликлар. 19.20 «ТВ-Нева» таништиради. 19.40 «Масхарабозликнинг айби». Бадиий фильм.

22.00 «Якунлар». 22.45 Вячеслав Зайцевнинг модалар театри. 23.45 Мультфильм. 23.55 «Нарадиз-коктейль». 00.55 «Джазмен». Бадиий фильм.

● «ДУБЛЬ IV»

8.00 Хабарлар. 8.20 «Байрам». 8.50 «Хоқ ишонинг». 9.20 «Само элчиси». 10.05 Ўзбекистон телевидениесин «Дўстлик» видеоканали. 1 «Бу гўзал ҳаёт». Бадиий фильм (АҚШ). 15.30 ёзувлар. 16.15 Миллий баскетбол уюшмаси профессионаллари ўртасида жаҳон чемпионати. 17.15 «Афсунгарлар». Бадиий фильм. «Жожо профессор....». 17.45 Россиянинг парламент хабарномаси. 18.00 Хабарлар. 18.20 Эълонлар. 18.25 Россия энциклопедияси. «Баджаҳл подшо», 2-кўрсатув. 19.25 «Джаз қадимий оҳангларда». 20.20 «Ҳар бир кун байрам». 20.30 «Независимая газета» таништиради. 22.00 Хабарлар. 20.20 Эълонлар. 22.25 Вариацияли мавзу. 23.05 «Независимая газета» таништирилади (давоми).

(«Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатмиз» ҳафталиги асосида тайёрланди).

ГУРУНГ

• *Маънавият*

МЎЪТАБАР ЗОТ!

● Аввало онангга, яна онангга ва яна онангга, сўнг отангга яхшилик қил.

● Одамлар ичида хотин кишига нисбатан ҳақлироғи унинг эридур. Эркак кишига нисбатан одамларнинг ҳақлироғи — бу унинг онасидир.

● Тангри аёллар билан яхши муомалада бўлишларингни тавсия этади, чунки улар оналаринг, қизларинг, холаларингдир...

● Имон жиҳатдан мўминларнинг комилроғи — хулқи яхши бўлгани ва хотинларга яхши муомала қиладиганидир.

● Аёл диёнати ёки молу дунёси, ёҳуд жамоли учун никоҳ қилинади. Сен диёнатлисини танлагин, барака топгур!

● Аёлларга эркаклар ўз туғишган она-сингиллари каби муносабатда бўлишлари керак.

(Ҳадислардан)

• «ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» ЁРДАМ ЖАМҒАРМАСИГА

ХАЙРЛИ ИШ

Шаҳрисабз консерва заводи жамоаси билан ҳомийлик шартномаси тузилди

Корхонада турли мева-чевадан тайёрланаётган мураббо-ю шарбатлар республикамиздан ташқарида ҳам манзур. Шаҳрисабз неъматларига ҳатто чет элликлар ҳам ҳавасманд.

Завод шу йилнинг ўтган икки ойида режадаги 7 миллион 900 минг ўрнига 8 миллион сўмлик турли консервалар ишлаб чиқаришга эришди. Республикамиздаги меҳнат жамоаларида юз бераётган иқтисодий танглик ва танқиллик бу ерда ҳам бор. Шунга қарамай, корхона маъмурияти ишчи ва муҳандис-техник ходимларини ижтимоий ҳимоялаш йўлидан бормоқда. Дастлабки натижалар кўнгилни кўтаради. Ойлик маошлар кўпайди. Кунлик овқат учун ҳар бир ишчига 20—30 сўмдан пул ажратилди. Юқоридан кунига ота-оналардан болалар боғчасидаги ҳар бир бола ҳисобига 3 сўмдан тўлов кўрсатилганди. Бу масалани меҳнат жамоаси ўзича мустақил ҳал этди. Аввалги 50 тийинлик тўлов кифоя, деб ҳисобланди. Бундан ота-оналар мамнун.

Озиқ-овқат билан боғлиқ кўп масалалар заводнинг ўзида ҳал этилмоқда. Помидор, сабзи-пиёз хариди учун бозорга қатнашга эҳтиёж йўқ. Булар заводнинг ёрдамчи хўжалигида етиштирилади. Шу жиҳатдан қандай овқат тайёрлаш, унинг нархини белгилаш корхона маъмуриятига боғлиқ. «Ҳа, деган туяга мадор», деганларидек бунинг ҳам нафи тегяпти.

— Ижтимоий ҳимоялаш ниманинг ҳисобига бўляпти, деб сўрашингиз мумкин, — дейди завод директори Шаҳрисабз ХДП район кенгаши ижроия бюроси аъзоси Сафар Эштўхтаров, — Бир сўз билан айтганда, йиллик даромадимиздан. Ўтган йил якунида 12 миллион сўм фойда олдик. Яқинда шиша идишлар билан таъминлаш муаммоси ҳал этилди.

Қисқаси, маблағимиз етарли. Севимли отахон рўзномамиз «Ўзбекистон овози» жамоасининг молиявий қийинчиликларидан хабаримиз бор. Рўзнома ишчиларимизга қадрдон бўлиб қолган. Ютуқ ва камчиликларимизни ҳамиша холис ёритиб боради. Биз Ўзбекистон ХДП завод бошланғич ташкилоти котиби Исмоил Умиров, касаба уюшмаси қўмитаси раиси Абдулазал Ёдгоров, бош ҳисобчимиз Жуманазар Умматов ва бошқа фаолларимиз билан маслаҳатлашиб, рўзнома ёрдам жамғармасига 50 минг сўм ўтказишга қарор қилдик.

М. КАРОМОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

• ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

● Йил бошида Самарқандда «Лола номли хўжалик ҳисобидаги корхона ишга туширилди. Бу корхонада мактаблар ва олий ўқув юртлари ўқувчи ва студентлари учун кондитер ва кулинария маҳсулотлари тайёрланади.

СУРАТДА: (чапдан) пазанда Собир Қўлиев ва уста Рустем Беляллар ўзлари тайёрлаган тортни намойиш қилишмоқда.

Ғ. АЛИЕВ олган сурат.

• *Келинг, бир кулишайлик*

ОЛТИАРИҚ ҲАНГОМАЛАРИ

● Шакарқишлоқлик Ўрол буғдойфуруш талончи чумолиларнинг устига тўр ташлаб ушламоқчи бўлган экан.

* * *

● Ширинқишлоқлик Чўкмор полвон далага жўхори экиб, ҳосилни чумчуқлардан сақлаш мақсадида экинзорини ўн пахсали девор билан ўраб чиққан, дейишади.

* * *

● Шакарқишлоқлик келинчак қўшниси Тўти холаникига туз сўраб чиқибди. Тўти хола ошхонага кириб кетгач, боши қоронғи келинчакнинг кўзи тиниб пешойвон устунини қучоқлаганича туриб қолибди. Тўти хола тузни кўтариб чиқиб: «Қани ҳовучингизни очинг-чи, айланай», дебди. Келин устунни қучоқлаган куйи ҳовучини очган экан, бека унга тўлдириб туз тўкибди.

Ана, энди бошқотирмани кўринг. Тўти хола билан келин узоқ ўйлашиб, бир иш чиқаришолмагач, қўни-қўшниларни маслаҳатга чақиришибди. Улар ҳам эпақалироқ фикр айтишолмабди. Охири маҳалла оқсоқолини топиб келишибди.

— Манави жумбоқни ўзингиз ечиб бермасангиз бўлмайди, — дебди хонадон эгаси. — Хотиним туз олиб чиқиб берса, келин тушмагур бир қўлини устуннинг уёғидан, иккинчисини буёғидан узатибди. Қаранг энди, бу занжирсиз кишандан қутулай деса, шўрликнинг ҳовучидаги туз тўкилиб кетади. Нима қилсак экан?

Оқсоқол сўридаги кўрпачага ёнбошлаб олиб, узоқ мулоҳаза юритибди, охири у топган тадбир ҳаммага маъқул тушибди-ю, пешайвон устунини икки жойидан арралаб, келинчакнинг билаклари орасидан аста суғириб олишибди.

* * *

● Ширинқишлоқлик келинчак эрига ўзини чевар кўрсатиб, «Бозордан бўз олиб келсангиз, ўзим кўримликроқ бир иштон тикиб берардим», дебди.

Бозор куни эр харажатни қилиб бўлиб, газмол растасига кирибди. Бўзни топишга топибди-ю, иштонга неча газ матоҳ кетишини хотинидан сўрамагани эсига тушиб, пайпасланиб қолибди. Сўнг «э, бор-е, иштонгаям калла ишлатишми», дея бўзни тўпича олиб кетаверибди.

Эри бир иштонлик матоҳ олиб келганига ишончи комил бўлган келинчак ўн кун уриниб, ниҳоят ишни поёнига етказибди. Иштон шу қадар узун эмишки, эр сандал четига ўтириб олганича бир почани тортиб, бир юқорисини белига ҳимараверибди, бир почани тортиб, бир юқорисини белига ҳимараверибди, бир почани тортиб, бир юқорисини белига ҳимараверибди...

Хуллас, ҳимарилавериб, куёвнинг белида отнинг бўйинчасидек дўнгалак пайдо бўлибди ҳамки, иштон почасининг охири сира кўринмасмиш.

Гарчи, қайсидир ҳасадгўйлар бу иштоннинг Гиннес китобига киритилишига тўсқинлик қилиб келган бўлса-да, барибир Олтиариқнинг шуҳрати заррача камайиб қолгани йўқ.

* * *

Абдубанноб ака овдан қайтаётиб, йўлни қисқартириш учун чўл этагидаги маккажўхори оралаб ўта бошлабди. Шийпонга яқин келиб қараса, тол соясидаги сўрига сўппайиб олган дарвештабиат Ҳоким бува бурнини кунботарга тўғрилаб, ўзича жаврабиб ўтирганмиш:

— Оҳ! Оҳ-ей! Поплик қизлар Сирдарёга чўмилгани чиқдими, дейман, шабадажон? Сочларини балиққа тортқилатиб ювишяпти шекилли? Райҳон қўшилган қатиқнинг ҳидига мени ўлдирасанми энди, шабадажон!

Сўнг ўша илҳом билан кўз юмган бир ҳолатда: «Қарғалар учса қарайлик...» дея хиргойини бошлаган экан, панадаги Абдубаннон ака қораялоқларга отилган ўқдан тасодифан ўлган қарғани камаридан олиб, Ҳоким буванинг олдига улоқтирибди, «Тап» этган овоздан қўшиқ бўлиниб, Ҳоким бува чўчиб кўзини очибди. Олдида ётган қарғага пича тикилиб тургач, «э, худо, аҳмоқлигимни кечириб, яна бир марта тантилик қил», дея кўзларини юмиб, осмонга қўл чўзибди ва қўшиқни бошқачасига бошлабди:

— Новвослар учса қарайлик...

* * *

Каттавой ака хотинига бир гап айтмоқчи бўлиб мактабдан уйига телефон қилса, невараси овоз берибди:

— Алув, ким бу?

— Ие, ўзларига тушибмиз-ку, — дебди Каттавой ака. — Япониский товуқларингиз қалай энди?

— Яхши, Иккита хўрозиям бор. Ким бу?

— Каптарларга дон бериш эсдан чиқмаяптими, ишқилиб?

— Ҳозир буғдой бердим. Ким бу?

— Бугун янгиси қўшиладими?

— Қўшилди. Тоғам битта чубчикли каптар опкелиб ташлаб кетди. Ким бу?

— Аянгиз итингизни уриб турибдими?

— Кечқурун бекордан-бекор акилласа уради. Ким бу?

— Бувингиз уйдами?

— Ҳа, уйда. Ким бу?

— Во-о, ҳалиям танимадиларми? — деб кулибди Каттавой ака. — Бувингизни эриман-ку.

Невараси бу гапни эшитиб: «Бувимни эри бор, ўзингизни бувингизга эр топинг! дея бақирганича алоқани узибди.

* * *

Полосонлик Мамадали ғижжак хонқизлик дўсти Ҳошим-танбурникига меҳмонга борибди. Қўни-қўшнилар йиғилиб, майхўрлик яллага, ошхўрлик ўйинга уланиб, роса маишат қилишибди.

Бир маҳал Ҳошим ака танбурни мақташга тушибдию, одатдагидек Машрабнинг танбур ҳақидаги ғазалини кўз-ёш аралаш ўқиб, созларнинг шохи танбур эканини маълум қилиш билан сўзини якунлабди. Мамадали тоға эса бундан жаҳли чиққанини сездирмасликка тиришиб, ўз навбатида ғижжакни таърифлашга киришибди. Аллақаердан ривоят топиб, азбаройи овози ширинлигидан жаннатда фақат ғижжакни чалишга рухсат берилганини айтиб, бу созни бир зумда илоҳийлаштириб ташлабди.

Иттифоқо, шу даврада Абдулла қассоб ҳам ўтирган экан. Аъзамбой деган ўғли армиядан гитара кўтариб келиб, тунлари қўшниларни кўп бесаранжом қилгани тўғрисида гапириб ўтирмай, кўз юмиб тебранганича шундай дебди:

— Оҳ, оҳ, оҳ! Мен сизларга айтсам, азизлар, сопидан ушлаб туриб, қорнини аямай деворга урсангиз, гитарадан ҳам ниҳоятда ширали овоз чиқаркан.

* * *

Қоравой қўрбоши билан Тўхта қўрбоши Қапчуғайсойдан тўғри ариқ тортиб, Олтиариқни тенг иккига бўлиб олмоқчи бўлишибди. Бу ғалва Шерматбекнинг қулоғига етиб, иккала қўрбошини ҳузурига чорлабдида, жаҳлини ютиб, сиполик билан гап бошлабди:

— Олтиариқни бўлиб олишларингга қаршилигим йўқ. Аммо-лекин Шакарқишлоқ у мамлакатда, Ширинқишлоқ бу мамлакатда қоладиган бўлса, охири катта тўпалон чиқади.

Қўрбошилар ҳеч нарсага тушунмай бир-бирларига қараб қўйиб, яна қўмондоннинг оғзига тикилишибди.

— Шуниям тушунмайсанларми, хумпарлар? — дебди Шерматбек. — Эски гурунгларнинг хумори тутиб, шакарқишлоқликлар ширинқишлоқликларни аскияда эзгиси кепқолса, бир мамлакат иккинчи мамлакатга бостириб кирадими?

Бу икки ажабтовур қишлоқ ўртасидаги чапани алоқалар Буюк Олтиариқни парчаланишдан асраб қолган экан.

Анвар ОБИДЖОН

• 21 МАРТ—НАВРЎЗ БАЙРАМИ

ҲАВАСИНГИЗ КЕЛАДИ

Шерободдан Гагарин районы томон юрсангиз кенг ва текис майдонларга дуч келасиз. Бу жой «ташландиқ» бўлмай қолди. Шеробод районидаги «Партия XXV съезди» давлат хўжалигининг директори Холбой Нориев ҳар қарич жойдан фойдаланишнинг усулини топди. Йўлнинг икки чеккасидаги майдон ишчиларга бўлиб берилди. Бугунги кунда бу жойларда кўм-кўк буғдой майсалари униб чиқди.

— Биз бу йилги Наврўз байрамини шоду ҳуррамлик билан кутиб оляпмиз, — дейди Б. Бердиев. — Мана шу икки чақиримгача кўчанинг юзи менга қарашли. Директоримизнинг тавсиясига кўра йўлнинг икки четини боғ-роғ қиляпмиз. Мен шу кунгача 200 туп ўрик, 100 та анор, 50 та олма, 150 та чинор, 1000 дона тут кўчати ўтқаздим.

Шерободликларнинг тажрибаси жойларда қўлланишга арзийди.

О. ХУДОЙБЕРДИЕВ.

НУРАФШОН ОҚШОМЛАР

Нукус давлат муаллимлик олий билимгоҳи профессор, ўқитувчи ва талабалари Наврўз байрамига тайёргарлик ишларини қизитиб юбордилар.

Институтда 400 дан кўпроқ профессор-ўқитувчи ишламоқда. Кундузги бўлимларда 2100, сиртқида 1200 дан кўпроқ талаба таълим олмоқда. Наврўзни нишонлашда аввалги йилдагидан фарқли ўлароқ ўтовлар сони иккитага кўпайтирилади. Қорақалпоқ миллий таомларини тайёрлаш, бичиш-тикиш, ашула ва рақс фольклор дасталарининг чиқишлари қизиқарли бўлиши кўзда тутилган. Фотокўргазмалар, танловлар ўтказиш режалаштирилган.

Олий билимгоҳда Наврўз байрамига қандай тайёргарлик ишлари олиб борилаётганлигини билиш мақсадида талабаларни суҳбатга тортдик.

Лиза ИБРОҲИМОВА — мактабгача таълим-тарбия услуби куллиётининг талабаси:

— Бизда 27 талаба ўқиб таълим олмоқда. Қишки сессияни муваффақиятли тамомладик. Ўқишлар давом этмоқда. Мана, баҳор ойи ҳам бошланди. Талабалар Наврўз байрамига пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. Байрамда рақсга тушамиз, қўшиқ-лапарлар айтамиз, сумалак пишириш учун буғдой ундириб қўйдик.

Баян МЕЛГЕНБОЕВА — жисмоний тарбия куллиёти биология бўлимининг талабаси:

— Байрам кунлари республикамизда йўқолиб кетган ҳайвонлар, қушларнинг турларини, манзарали дарахтлар ва ҳар хил гулларнинг расмларини ясаб, уларни кўргазмаларга қўямиз.

Бозор иқтисодиёти, эркин нарх-наволарга ўтиш даврида халқимиз қатор қийинчиликларни бошидан кечирмоқда. Бундан тезроқ қутилиш, мақсадида деҳқонларимиз баҳорги кўклам юмушларини муваффақиятли ўтказиш учун ғайрат камарини маҳкам боғламоқдалар. Айни пайтда мерос ва қадриятларимизни тиклашга, меҳр-оқибатни улуғлашга аҳамият берилади.

Балқоной ХОЛМИРЗАЕВА — филология куллиёти рус тили ва адабиёти бўлими талабаси:

— Наврўз талабалар сайлига айланади. Ўтовлар қурилиб, миллий каштлар билан безатилади. Сумалак, зоғора нон, ижон, Наврўз гўжа каби миллий таомлар тайёрланади. Таомлар тайёрлаш, бичиш, чеварлик, рассомчилик ва бошқа касб-ҳунарлар бўйича танловлар, спорт турлари бўйича мусобақалар ўтказилади...

Маълумки бу сафарги Наврўз Рамазон ойига тўғри келди. Демак, байрам шодиёналари асосан оқшом соатларида уюштирилади. Олийгоҳ талабаларини андак ташвишга солаётган бир нарса бор. У ҳам бўлса электр лампочкаларининг танқислиги. Агар мутасаддилар ўзига хос муаммони ҳал этишда кўмаклашишса, Наврўз айёми талабалар даврасини нурафшон бўларди.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

• *ҲАМКОРЛИК*

ИККИМИНГИНЧИ ЙИЛГАЧА

Яқинда Фарғонага Россиянинг Кострома вилоятидан меҳмонлар келишди. В. Арбузов бошчилигидаги делегация Фарғона вилояти билан иқтисодий ва маданий алоқалар ўрнатиш ниятида бу ерга ташриф буюрган эди. Кострома Россиянинг йирик вилоятларидан бири. Бу ерда тўқимачилик, металлни қайта ишлаш ва бошқа саноат соҳалари яхши ривожланган. Бундан ташқари, у ёғоч-тахта, қурилиш техникаси ишлаб чиқарадиган йирик корхоналар ўлкаси.

Костромаликлар Фарғонада бўлиб, вилоят раҳбарияти билан музокаралар олиб боришди. Маълум бўлишича, Кострома тўқимачилик фабрикалари йилига 12 минг тонна пахта толаси ишлатишар экан. Музокаралар чоғида ўзаро ҳамкорлик қилиш юзасидан икки мингинчи йилгача бўлган шартнома имзоланди. Фарғоналиклар иқтисодий ҳамкорлик хусусидаги шартномага мувофиқ Костромага пахта толаси, мева ва сабзавотлар етказиб берадилар. У ердан турли саноат маҳсулотлари келтирилади. Шунингдек, Волга дарёсининг гўзал жойларидаги ёзги дам олиш лагерларига фарғоналик мактаб ўқувчиларини юбориш тўғрисида ҳам таклиф бўлди.

Шуниси диққатга сазоворки, Фарғона ва Кострома вилоятлари орасидаги ўзаро дўстона алоқалар ипини мустаҳкамлашда Кострома вилоятидаги Солигалич райони маъмуриятининг бошлиғи асли андижонлик бўлган Рустамжон Маматқулов ижобий роль ўйнади.

А. ИБОДИНОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

• *ДЎСТ БИЛАН ОБОД УЙИНГ*

ҚЎШЧИНОР

Ўзбегу тожик чинакам
дўст-қадрдон доимо,
Бир-бирига меҳрибондир
аз дилу жон доимо
Қайда тожик қайғу чекса,
унга ўзбек қайғудош,
Тожикистон шод эса шод
Ўзбекистон доимо.
Дил тўрида илдиз отган
ҳамжиҳатлик ғояси,
Мисли бир хуршиди тобон
дардга дармон доимо.

Ҳа, кўҳна тарих қатламларида бир илдиздан қўшчинордай қулоч отиб бирлашган, шодликни ҳам, қайғуаламни ҳам бирга татиган ўзбек ва тожик халқлари дўстлигининг муқаддас туйғуси метиндек мустаҳкам. Айниқса, тарихдай кекса Бухоро билан бағри кенг Қўрғонтепа вилоятлари халқлари азалдан-азал ҳар ишда ҳамкору ҳамнафас. Яқинда вилоят маданият бошқармаси бошлиғининг ўринбосари В. Шодиев раҳбарлигида бир гуруҳ маданият ходимлари ўзаро тажриба алмашиш мақсадида Қўрғонтепа вилоятида бўлишди. Улар дастлаб мазкур вилоят маданият ходимларининг 1991 йилги иш якунлари ва 1992 йилги режаларини муҳокама қилишга бағишланган ҳайъат йиғилишида иштирок этишди. Йиғилишда Тожикистон жумҳурияти маданият вазирининг ўринбосари С. Ҳовизов ва Қўрғонтепа вилояти ижроия қўмитаси раисининг ўринбосари О. Қурбонбековлар қатнашдилар. Улар икки қардош халқнинг дўстлиги, ҳамкорлиги ҳақида фикр юритишди. Жумладан, оға-ини, бир-бирига устоз ўзбек ва тожик халқлари фольклор асарларининг аксариятида ўхшаш мавзу, қаҳрамонлар, мазмун ва ўхшатиш оҳанглари яққол сезилажагини таъкидлашди.

Ушбу йиғинда Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон орасида 1992—1995 йилларга тузилган иқтисодий шартномалар асосида Бухоро ва Қўрғонтепа вилоятлари маданият бошқармалари ўртасида ўзаро маданий ва ижодий шартнома тузилди. Шу асосда 1992 йилнинг декабрь ойигача вилоятлар бир-бирларига концерт бригадалари, ашула ва рақс дасталари қатнашчиларини юбориб туришади. Халқ ижодий жамоалари бир-бирларини фестиваль кўрикларига таклиф этишади.

1992 йилда Қўрғонтепа вилоятида Бухоро маданияти ва санъати кунлари ўтказилади. Шунингдек, Қўрғонтепа вилоят маданият бошқармасида «Бухорои шариф бурчаги» ва Бухоро вилоят маданият бошқармасида «Вахши зарнигор бурчаги» ташкил этиш кўзда тутилган.

Бундан ташқари бухоролик маданият ходимлари Қўрғонтепа вилояти тарихий ўлкашунослик музейи, бош кутубхонаси ва музикали драма театри фаолияти билан ҳам танишдилар. Айниқса, юртдошларимизга хўжалик ҳисоби асосида иш юритаётган «Маданият ва фароғат» фирмасининг фаолияти ғоят манзур бўлди.

Дарвоқе, Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқларининг дўстлиги азалий бўлганидек, тили бошқа-ю, дили бир бўлган бу қардош халқлар ўртасидаги маданий алоқалар тарихи ҳам бир неча асрларнинг гувоҳидир. Маданий алоқаларимиз истиқлол қуёши қондош ва жондош республикалар халқлари бағрини исита бошлаган айни кезда янги маъно касб этиб турибди.

— Ҳозирги пайтда, — дейди Бухоро вилояти маданият бошқармасининг бошлиғи Моҳира Фармонова, — қўшни қардош жумҳуриятлар халқларининг ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш ғоят муҳим аҳамиятга молик. Шу мақсадда биз режа асосида бу жумҳуриятларнинг бир неча вилоятларида бўлиб, ўзаро тажриба алмашяпмиз. Бундан уч ой олдин вилоятимиз маданият ходимлари вакиллари билан Қозоғистон Республикасининг Жамбул ва Чимкент вилоятларида бўлдик. Қардошларимиз билан мулоқотда маданий алоқаларни янада мустаҳкамлаш тадбирларини белгилаб чиқдик. Шунингдек, 1992 йил давомида қардош Туркманистоннинг Чоржўй, Қирғизистоннинг Ўш вилоятларида бўлиб, маданият ва санъат ходимлари билан ўзаро тажриба алмашамиз. Бундан кейин ҳам ҳамкорликни мустаҳкамлаш хусусида келишиб оламиз.

Р. РЎЗИЕВ.

• *АНЪАНА*

УЧ АВЛОД УЧРАШУВИ

● Ҳозирги иқтисодий танглик пайтида ёшларни авлодларимиз анъаналари руҳида тарбиялаш, уларда меҳнат кўникмаларини ҳосил қилиш ва шу йўналишларда Ислом динининг аҳамиятини ўғил-қизлар онгига сингдириш ғоят муҳимдир.

Киров районидаги Абдулла Қаҳҳор номли 117-ўрта мактабда «Уч авлод учрашуви» деб номланган кечада шулар хусусида гап борди. Унда уч ўрта мактаб ва қўшни уч маҳалладан вакиллар иштирок этди. Мезбон — 1-«Отчопар» маҳалла қўмитаси раиси Ш. Шоҳалимов, хотин-қизлар кенгаши раҳбари Р. Абдуллаева ва маҳалла масжиди имоми Қобилжон Одилжон ўғли анжуман ҳакамлари сифатида. Ўқилган Қуръон суралари, «Ибодат нима?» «Меҳмонни қандай кутиш лозим?», «Бола тарбиясида меҳнатни қандай ташкил этиш керак?» каби саволлар юзасидан қайтарилган жавобларни таҳлил этдилар.

Кеча қатнашчилари уруш ва меҳнат фахрийлари, ота-оналар ва ўқитувчилар ҳамда ўқувчи-ёшлардан таркиб топгани учун ҳам асосий мавзу уч авлод бугуни, эртаси, ўзаро алоқалари ҳақида борди. Мактаб — оила — маҳалланинг ёшлар тарбиясидаги аҳамиятини ошириш асосий вазифа эканлиги таъкидланди.

А. МАННОПОВ.

Бош муҳаррир Р. РАҲМОНОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Ҳ. ИКРОМОВ, Н. М. МАЖИДОВ, С. МУҲАММАДЖОНОВ, М. Қ. МУҲСИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари) Т. Н. НАЖМИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари), В. Т. ОДИЛОВ, М. Қ. ПИРМАТОВ, Р. Қ. ТУРСУНОВ, Я. ТУХТАЕВ, Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ, М. ХАЙРУЛЛАЕВ, Ж. ХОЛҚОСИМОВ, Э. С. ХУЖАЕВ (масъул котиб) М. ШЕРБУТАЕВ, О. ҲИКМАТОВ.

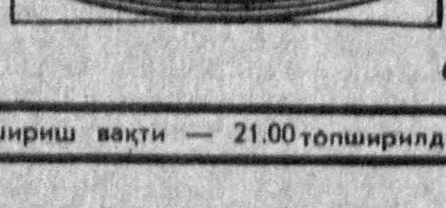

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲИМИЗ: *700000, Тошкент–ГСП, Ленинград кўчаси, 32.*

БЎЛИМЛАР: муштарийлар фикрини ўрганиш ва хатлар — 33-21-43, 33-54-55, 32-53-16, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06; қайта қуриш ва ижтимоий адолат — 32-55-70, 32-53-20; партия турмуши, советлар ҳаёти, назария ва мафкура — 33-34-69, 33-38-95, 32-53-97, 32-57-19, 32-54-18; саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 33-81-48, 32-53-14, 32-54-09; деҳқончилик саноати — 33-76-04, 33-07-20, 32-53-70; иқтисодиёт ва ҳаёт — 33-12-16, 32-57-20; фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21; адабиёт, санъат, тил ва публицистика — 33-20-36, 33-12-56, 32-54-36, 32-55-16; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 33-14-24, 32-55-17; аҳлоқ-одоб — 32-54-29; фельетонлар — 32-54-27; безатиш — 32-57-22.

УЗМУХБИРЛАРИМИЗ: Андижонда — 4-48-85, Бухорода — 3-96-12, Гулистонда — 2-63-48, Жиззахда — 3-31-86, Қаршида — 3-25-79, Наманганда — 6-54-11, Нукусда — 2-42-62, Самарқандда — 35-22-90, Тошкентда — 32-53-20, Урганчда — 6-80-04, Фарғонада — 6-90-89.

«Ўзбекистон овози» («Голос Узбекистана») — общественно-политическая газета Народно демократической партии Узбекистана.

● 367.500 нусхада чоп этилмоқда.

Буюртма № Г — 15.

№48.

Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. ● Босишга топшириш вақти — 21.00 топширилди — 21.00. Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000 Тошкент шаҳри. Ленинград кўчаси, 32. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12.